ĽUPČASOPIS

Noviny obce Partizánska Ľupča 1 / 2021 Ročník 27.

NA ĽUPČIANSKE NÁMESTIE SA VRACIA ŽIVOT

ĽUPČA BOJOVALA S COVIDOM

strana 6

OPRAVA BUDOVY NA IHRISKU

strana 7

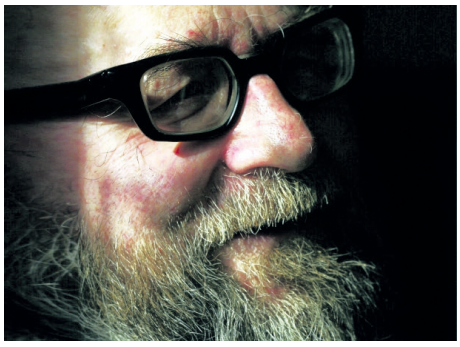

ŽIVOTNÉ JUBILEUM MIROSLAVA BÁZLIKA

strana 22

Prvé tohtoročné číslo Ľupčasopisu vychádza tesne pred letnými prázdninami. Hádam budú dostatočne slobodné a príjemné s možnosťou "nadýchnuť sa" po náročných pandemických mesiacoch.

Druhý pokus o návrat do normality

Druhá vlna pandémie - tvrdá a pre mnohých smutná - poznamenala aj obsah Ľupčasopisu. Stretávať sa pri kultúrnych a športových podujatiach či bohoslužbách je možné až v ostatných týždňoch. Príjemné chvíle strávené s priateľmi a spoluobčanmi z obce nie sú vôbec samozrejmosťou. Aj preto si ich treba vážiť a naplno sa z nich tešiť.

Nemohli sme sa v našom časopise vyhnúť témam, ktoré súvisia s pandémiou, hoci ide o témy viac užitočné ako veselé. Partizánska Ľupča pri testovaniach v zimných a jarných mesiacoch ukázala spolupatričnosť a akčnosť.

Nemožno zabudnúť ani na zorganizovanie vakcinácie proti covidu, ktoré obec pripravila v spolupráci s mobilným očkovacím tímom z ÚVN v Ružomberku.

Ľupčasopis bude odteraz vychádzať dvakrát ročne. Cieľom je pripraviť zaujímavý magazín s bohatým obsahom a s pridanou hodnotou. O bežné spravodajstvo sa postará webová stránka a profil obce na sociálnej sieti.

Ľupčasopis chce ponúknuť rozprávanie o udalostiach v obci už s odstupom, podľa možnosti s atraktívnymi obrázkami. V časopise si nájdu miesto témy z dejín obce a portréty významných rodákov i ľudí, o ktorých sa nevie. Pritom si zaslúžia pozornosť svojou obetavou prácou, záľubami a ochotou prispieť k prosperite obce.

Predstavujeme sa

V tomto čísle vám chceme obrazom i slovom predstaviť redakčnú radu. Teraz je na to správna chvíľa - nabudúce nebude na takéto "interné záležitosti" čas a papier Ľupčasopisu bude lepšie využitý na iné zaujímavé témy.

Pán starosta vytvára podmienky pre Ľupčasopis, pomáha s jeho tlačou a distribúciou. Redakčná rada by bola stratená bez Renátky Antolovej. Stará sa o informácie z obecného úradu. Myslí na jubilantov, narodených i zomrelých. Dbá na to, aby Ľupčania vedeli, čo sa v obci opravilo, zveľadilo a kde boli použité spoločné peniaze.

Miroslav Migaľa stráži pamäť dediny. Upozorňuje na zaujímavé osobnosti a je ochotný sa s nimi porozprávať tak, aby ste si výsledok mohli prečítať. Anka Ganobjaková je reportérkou Mladej Ľupče. Napíše vždy o tom, čím žije základná škola a čo všetko stihli zažiť či vytvoriť jej žiaci. Andrea Lencse Brndiarová nežije v obci dlho. Aj preto si všíma hlavne tých, ktorí do Ľupče prichádzajú a chcú si tu založiť príjemný domov.

A šéfredaktor Ľubo Jaško? Ten všetkých ostatných naháňa, otravuje termínmi, stráži obsah rubrík, dbá na gramatiku, vymýšľa titulky a spolupracuje s grafikom, aby bol výsledok naozaj kvalitný.

Špeciálnym bonusom Ľupčasopisu sú skvelé fotografie Martina Sprušanského. Ukazuje Ľupču a jej okolie v podobách, ktoré si nevšímame.

Redakčná rada by bola stratená bez ďalších, ktorí pravidelne a včas píšu o novinkách vo farnostiach, divadle, Karite či športových a spoločenských organizáciách. Im všetkým patrí vďaka. A vám, priatelia, patrí krásne leto.

za redakčnú radu

Ľubomír Jaško
foto Martin Sprušanský

ODPOČET

Sme prakticky za polovicou volebného obdobia. Považujem za správne urobiť odpočet svojej práce pre obec - čo všetko sa nám v spolupráci s poslancami obecného zastupiteľstva, pracovníkmi obce a mnohými dobrovoľníkmi za dva roky podarilo uskutočniť.

Strecha školy ako najpálčivejší problém

Hneď, ako som nastúpil do funkcie, museli sme riešiť havarijný stav strechy na základnej škole, kde zatekalo viac rokov. Rekonštrukcia nás stála cez 50 tisíc eur, čo je škoda, lebo keby sa oprava urobila pri vzniku problému, stálo by to podstatne menej. Presakovanie vody do budovy sme odstránili, urobili sme, čo bolo treba.

Projekty školskej telocvične a šatne pre MŠ

Pripravili sme projektovú dokumentáciu na rozšírenie kapacity terajšej materskej školy, počítame s navýšením počtu detí z terajších 25 na 45. Plánujeme pristavať aj šatne, ktoré zatiaľ ZŠ s MŠ žiaľ nemá.

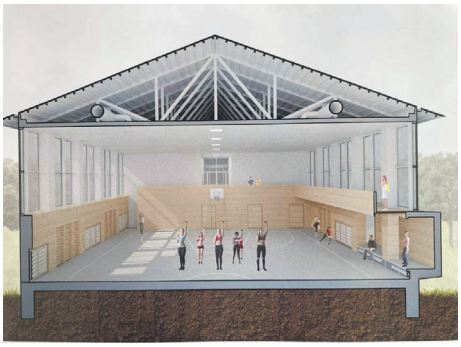

Pripravujeme projekt na školskú telocvičňu, ktorá bude stáť v školskom areáli. Je to základný prvok, ktorý by mal byť súčasťou vzdelávania. Deti momentálne cez leto cvičia na multifunkčnom ihrisku, v zime na chodbe. To je problém, ktorý treba čo najskôr odstrániť. Obec dala vypracovať štúdiu telocvičn. V súčasnej dobe sme vo fáze vyhotovenia projektovej dokumentácie pre územné a stavebné konanie.

Karita bude mať záložný zdroj kúrenia

V obci funguje už asi 5 rokov Zariadenie pre seniorov Karita. Tu sa nám podarilo zrealizovať niekoľko projektov na zlepšenie kvality života klientov. Získali sme dotáciu z Ministerstva sociálnych vecí a rodiny SR na stoličkový výťah na schody v hodnote 8.000 eur, ktorý im zabezpečuje bezbariérový prístup na poschodie. Tento rok sme pre seniorov vybudovali altánok. Niečo podobné tu chýbalo od vzniku inštitúcie, seniori nemajú zatiaľ ani spoločenskú miestnosť, na stretávanie im slúži jedáleň. Altánok bude teda jedna z alternatív spoločenského stretávania sa v čase priaznivého počasia.
Kúpili sme záložný zdroj kúrenia, ktorý ešte síce nie je inštalovaný, ale už sa na tom pracuje. Spracováva sa projektová dokumentácia od kúrenárov. Záložný zdroj je potrebný, lebo v zariadení sa ohrieva teplá voda. Spotrebuje sa jej veľké množstvo a máme k dispozícii len jeden zdroj kúrenia na celú budovu. Keď vypadol, bola z toho kalamita - nemali sme čím robiť v kuchyni, nemali sme ani čím umývať ľudí. Tento záložný zdroj v čo najkratšom čase nainštalujeme, aby sme takýmto situáciám predišli.

Z obecného cintorína dôstojné pietne miesto

Snažili sme sa pracovať aj s obecným cintorínom, aby bol dôstojným miestom piety, keďže už sa nachádzal v značnom štádiu „zvetranosti“.
Od začiatku sme sa pustili do jeho komplexnej rekonštrukcie. Za uplynulé dva roky sme stihli opraviť obvodový múr, vymeniť vstupné brány, zrekonštruovať Dom smútku.
Plánujeme prerobiť ešte chodníky, lebo sú v narušenom stave. Potom budeme mať dôstojné miesto piety za našimi blízkymi a rodákmi. Do výstavby chodníkov sa pustíme už v tomto roku.

Za dva roky chceme mať 35 obecných nájomných bytov

Ďalšou oblasťou rozvoja obce je výstavba obecných nájomných bytov. Do konca roku 2022 plánujeme vystavať spolu 40 takýchto bytových jednotiek. Ide o ambiciózny, ale uskutočniteľný cieľ. 35 bytov by malo byť súčasťou bytového domu postaveného na ulici od obecného úradu smerom k základnej škole. V súčasnosti pracujeme na stavebnom povolení pre túto bytovku. Na financovanie výstavby využijeme prostriedky zo Štátneho fondu rozvoja bývania. Realizácia projektu bude významným rozvojovým impulzom života obce.

Obecné cesty bez výtlkov

Máme radosť, že 2 500 m2 obecných ciest dostalo nový asfaltový koberec. V opravách budeme pokračovať podľa možností obecného rozpočtu aj ďalej. Okrem toho chceme cesty kvalitnejšie udržiavať. Pre obec sme obstarali mechanizmy (vibračnú plošinu, generátor), s ktorými naši zamestnanci opravujú vznikajúce výtlky. Obcou vedie aj štátna cesta, ale ostatné cesty sú obecné a tie si spravujeme sami, tým šetríme značné prostriedky. Je to vidieť - dnes na obecných cestách neevidujeme žiadne výtlky.

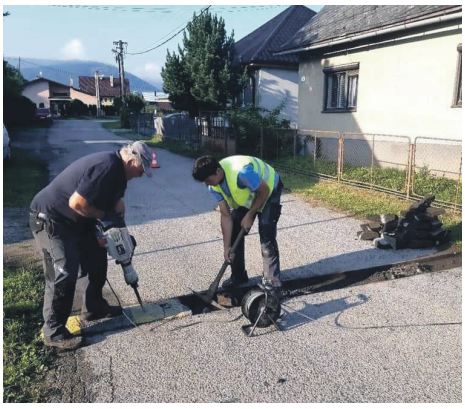

Separácia odpadov ako priorita

V nakladaní s odpadom sa snažíme správať čo najviac ekologicky. Permanentne robíme medzi obyvateľmi informačnú kampaň, aby sme čo najviac

znížili množstvo TKO a navýšili percento vyseparovaných zložiek odpadu. Zakúpili sme všetkým občanom kontajnery na plasty. Plánujeme aj koše na sklo, aby sme ľuďom čo najviac uľahčili separovanie a nemuseli chodiť na hromadné stanovištia. Rapídne sme zvýšili mieru separácie odpad z 4,95 % v roku 2018 na 48% v roku 2020.. V ďalšom roku chceme ísť cez 50 %, aby sme ďalej nemuseli zvyšovať poplatky za odpad.

Naše námestie bude so stromami

Námestie - to je pre mňa veľká výzva a veľmi dôležitá oblasť. Výsledky zatiaľ nevidíme, ale máme za sebou veľké víťazstvo. Vyhrali sme boj s pamiatkarmi. Môžeme na námestie vrátiť stromy a určite ich tam tento rok aj zasadíme. Plánujeme vysadiť 25 stromov. Pamiatkari to doteraz nechceli dovoliť, že tu pôvodne stromy neboli. To áno, ale boli tam aj hnojiská, hlina a keď zapršalo aj blato. Tak to môžeme urobiť tak, ako pred sto rokmi.

Tento rok sme sa venovali zeleni aj tým, že sme ošetrili 12 líp na námestí. Potrebovali ozdravné rezy. S evanjelickým farárom sme okolo evanjelického kostola na námestí vysadili zeleň, kvety, urobili sme vlastne veľkú bylinkovú záhradu. Vysadili sme typické staré rastliny (slez, topoľovku a ibiš). Snažili sme sa vybrať kvety z nášho detstva. Plnia okrasnú funkciu. Sú to liečivé rastliny - keď niekto chce, môže si aj nazbierať.

Rekonštrukcia kultúrneho domu

Hoci bol náš kultúrny dom cez eurofondy opravený v roku 2006 (teda relatívne nová budova) už bol v stave vyžadujúcom väčšiu rekonštrukciu. Museli sme vymeniť podlahu, opraviť omietky, vymeniť dlažbu na schodisku, vymeniť svietidlá. Považujem za dôležité, že veľa týchto aktivít robíme s vlastnými zamestnancami, vo vlastnej réžii. Tak sa snažíme šetriť a súčasne peniaze ostali u nás v obci.

Robiť také veľké investície v nedávno zrekonštruovanom objekte je vždy viac mrzuté ako radostné. Mám nádej, že keď doznie pandémia, vrátime späť ducha spoločných podujatí a kultúrneho života do opraveného kultúrneho domu.

Budujeme v ňom aj novú obecnú knižnicu. Získali sme dotáciu na obnovu knižného fondu vo výške 2.000 eur. Nakúpili sme nové knižné regály a upravili samotnú miestnosť. Ukončili sme revíziu kníh a robíme na nákupe nových knižných titulov. Čítať knihy je veľmi dôležité a keď naučíme deti čítať knihy, bude v našej obci aj krajine dobre.

Verejný internet takmer po celej obci

Darilo sa nám aj v dostupnosti bezplatného internetu na verejných priestranstvách. Ako jedna z desiatich z celkového počtu 400 obcí sme získali priamo z Európskej únie 15 tisíc eur na free wi-fi zónu v obci. Máme ju na námestí, na futbalovom ihrisku, pri škole a v Karite.

Bohatý kultúrny a spoločenský život

Veľmi sa snažím o bohatší kultúrny a spoločenský život v našej krásnej dedine. Vymenujem nové akcie: spoločná sánkovačka, obecná zabíjačka, lampiónové sprievody, tvorivé dielne cez advent, zóna bez peňazí (susedská burza) a letné kino - skvelá akcia s veľmi dobrou odozvou. Cez leto sme premietli 14 titulov (7 detských a 7 pre dospelých). Detské letné kino sme premietali v budove starého mlyna. Tento objekt má aj do budúcnosti

slúžiť na kultúrne a spoločenské podujatia. Dospelácke Letné kino premietalo pri evanjelickom kostole na námestí. Verím, že sme založili nové tradície.

Veľmi ma mrzí, že sme kvôli pandémii nemohli osláviť významné výročie obce (750 rokov od udelenia mestských práv). Nemohli sme spraviť jarmok a množstvo ďalších tradičných podujatí. Aby sme aspoň trochu pripomenuli výročie, každá domácnosť dostala plátennú tašku s motívom ľupčianskeho výročia. Verím, že sa s týmito trvácnejšími taškami budeme stretávať v obchode.

Pozemky prisúdili opäť obci

Ďalšiu oblasť nazvem „Pre spravodlivosť a ochranu záujmov Ľupče“. Vyhrali sme prvostupňový súd o určenie vlastníctva na 36 hektárov pozemkov od spoločnosti Atladia. V októbri sme rozsudkom okresného súdu získali späť majetok, ktorý má podľa posledného znaleckého

Slovo starostu

posudku hodnotu okolo 3 miliónov eur. Ide síce o rozhodnutie prvostupňového súdu, ale nepochybujem, že tento spor dotiahneme do úspešného konca. Verím v spravodlivosť a našou povinnosťou je sa o spravodlivosť aj snažiť.
Rozsudok bol vyhlásený, spoločnosť Atladia a.s. sa odvolala, ale verím, že pozemky dostaneme opäť do vlastníctva obce. Odvolacie konanie by malo prebehnúť v druhom polroku 2021.
Nechodím po súdoch rád, ale toto stojí zato. My sme pozemky vložili do akciovej spoločnosti ako ornú pôdu a pasienky, čo je síce aj teraz, ale medzitým sme zmenili územný plán obce a dotknuté územie už je kvalifikované ako rekreačná oblasť, teda hodnota pozemkov išla násobne hore. To je z môjho pohľadu naozaj významné víťazstvo. Budúcemu využitiu pozemkov som sa ešte nevenoval. Prioritou bolo ich získať späť, veľa našich občanov to cítilo ako krivdu, že sa s nimi takto naložilo.

Pandémia prebudila spolupatričnosť a dobrovoľníctvo
Uplynulý rok nás nečakane zastihla pandémia koronavírusu, ktorá nás všetkých dostala do dosiaľ nezažitého postavenia. Som veľmi hrdí, ako sme pandémiu a s ňou spojené obmedzenia, či úkony, zvládli. Zažili sme veľa solidarity a pomoci. Šili sme rúška, ktoré dostávali najmä najzraniteľnejší. Takisto sme zabezpečili zvýšenú ochranu a bezpečný servis ako nákupy počas prvej vlny pre ľudí, ktorí o to požiadali. Ďakujem všetkým, ktorí nám nezištne pri protipandemických opatreniach pomohli.

Kvôli povodni odstránený most a masívny zosuv
V júni minulého roku nás postihla povodeň (3. stupeň povodňovej aktivity). Vyhlásil som mimoriadnu situáciu, pretože sme mali veľký zával v Ľupčianskej doline, ktorý sa zosunul na cesty III. triedy. Zosuv mal dĺžku 40 metrov a výšku 1,5 metra. Na jeho odstraňovaní sa podieľala aj Záchranná brigáda zo Žiliny.
Vysoká voda poškodila obecné mosty. Preto sme museli po odporúčaní statika sanovať jeden historický most. Ďalšie dva sú poškodené, tieto budeme rekonštruovať. Namiesto odstráneného chceme postaviť nový most pre autá do 3,5 tony. S povodňovou situáciou sme sa vyrovnali dobre aj vďaka Dobrovoľnému hasičskému zboru Partizánska Ľupča, ktorému ďakujem za promptnú a nezištnú pomoc. Hasiči zasahovali naraz na troch miestach. Aj obecní pracovníci, dobrovoľníci, všetci sme „makali“ naplno. Postihla nás naozaj veľká povodeň, následky ešte stále odstraňujeme.

Rrekonštrukcia budovy na futbalovom ihrisku.
Podarilo sa nám zrekonštruovať budovu na futbalovom ihrisku. Od jej postavenia v roku 1976 v nej prebiehali iba drobné oprav. Výsledkom terajšej rekonštrukcie je okrem novovybudovaného centrálneho kúrenia aj výmena okien, kompletne zrekonštruované šatne, novo vybudované sociálne zariadenia, sprchy, sklady a sála, ktorá poslúži na kultúrno-spoločenské podujatia.

Zhodnotenie obecného majetku o 450 tisíc eur
Celkovo sme počas môjho dvojročného pôsobenia zhodnotili obecný majetok investíciami o takmer 400 tisíc eur. Takisto sa snažíme šetriť obecné financie všade kde sa dá (položka po položke). Znížili sme personálne náklady o 35 tisíc eur. Dole šli náklady na vykurovanie. Znížili sme ich uzavretím nových zmlúv s dodávateľom elektrickej energie. V spotrebe peletiek sme oproti predchádzajúcim rokom zišli z 16-18 ton na súčasných 5-6 ton.

Všetky uvedené výsledky sme dosiahli spoločným úsilím. Ďakujem za spoluprácu občanom, dobrovoľníkom, zamestnancom, poslancom obecného zastupiteľstva a všetkým, kto akýmkoľvek spôsobom priložil ruku k dielu.

TESTOVANIE 2021

DV obci Partizánska Ľupča sa uskutočnilo testovanie na prítomnosť Covid 19 spolu 14 krát. Vykonali sme 8000 testov, z toho 23 testov malo pozitívny výsledok. Pozitivita bola na úrovni 0,28%.

Náklady na testovanie: 25.414,70 eur
Príjmy z testovania: 37.075,00- eur

Počas testovania sme sa snažili zabezpečiť čo najvhodnejšie a najbezpečnejšie podmienky pre našich spoluobčanov. Vďaka živému prenosu z námestia si tak všetci mohli z pohodlia domova naplánovať najvhodnejší čas príchodu na testovanie. To sa veľmi osvedčilo.
Robili sme všetko pre to, aby sme ochránili pred ochorením najzraniteľnejších spoluobčanov - našich seniorov. Sme preto veľmi radi, že zo zarobených peňazí sme mohli nakúpiť respirátory pre všetkých spoluobčanov, ktorí sa boli testovať a pre našich seniorov vitamínové doplnky. Rozniesli sme ich priamo do domácností.
Testovanie z nášho pohľadu prebiehalo hladko vďaka nášmu fantastickému testovaciemu tímu. Veľmi pekne im ďakujem za skvelý prístup a odhodlanosť.

Testovací tím
Zdravotníci: M. Veselovská, Simona Sliacka, Alena Pašková, Katarína Brezinová, Zuzana Difková, Simona Szatmáry
Dobrovoľníci : Ivana Feldová, Zuzana Jašková, Lucia Záchejová, Marika Adamčiaková,

Renáta Antolová, N. Bančejová, E. Adamčiaková, E. Adamčiak, L. Konderík , Matúš Hollý, P. Havlan, Filip Havlan, P. Bančej, P. Adamčiak, R. Sekan, S. Macák, A. Migas,
Zamestnanci úradu – Juraj Záchej, Miroslav Hladiš, J. Adamčiak, O. Kraľovanský, S. Hošala,
Veľmi pekne ďakujeme sestrám Márii a Monike Paškovej, Ľudmile Balážecovej a pani Eve Krajníkovej za pravidelný prísun občerstvenia pre testovací tím.

Ladislav Balážec
foto Martin Sprušanský

POHĽADOM TESTOVANEJ

• To ako pravidelne bolo testovanie zorganizované v Ľupči, ušetrilo kopec času všetkým - napríklad všetkým rodičom školopovinných detí, ktorí sa pravidelne museli preukazovať negatívnym testom.

• Bol to pevný bod, na ktorý sa dalo spoľahnúť. To vôbec nebolo samozrejmé vo všetkých obciach. Nie všade si to robila obec celý čas vo vlastnej réžii, nie pravidelne a nie počas celého trvania pandemických opatrení.

• Testovane nikdy nezabralo viac ako pol hodinku. Web kamera sa osvedčila - bola využívaná. Vždy som zakývala domov tým, čo boli pred obrazovkou.

• V čase, keď sme sa nemohli s nikým stretávať, bolo milé vidieť iné tváre aspoň na testovaní.

• Tváre dobrovoľníkov, zdravotných sestier, administratívnych pracovníčok aj väčšiny spolutestujúcich boli ako bonus priateľské, trpezlivé. Vždy prehodili milé slovo. Niet divu, zdravotné sestry, ktoré do Ľupče pravidelne dochádzali, pracujú na oddelení v Liptovskom Hradku. Priniesli v dobrom profesionálnu deformáciu. Na každého z nás sa pozerali s nadhľadom, trpezlivo a cez rúško bolo tušiť jemný úsmev.

Andrea Lencse Brndiarová

REKONŠTRUKCIA BUDOVY NA IHRISKU

V mesiacoch december 2020 – máj 2021 sme uskutočnili rozsiahlu rekonštrukciu budovy na futbalovom ihrisku.

Vo vynovenom za dobrú sumu

Samotná budova bola postavená v roku 1976. Odvtedy sa v nej uskutočnili len drobné nevyhnutné opravy.
To viedlo k nevyhnutnosti väčšej rekonštrukcie - zahŕňala výmenu okien, vstupných dverí, kompletnú výmenu kanalizácie, vodoinštalácie a odpadov. V budove sme vybudovali nové ústredné kúrenie, sociálne zariadenia a sprchy.
Opravili sme šatne, kuchyňu aj skladové priestory. Kompletne sme vymenili obklady dlažby, podlahy. Vymenili sme aj žumpu a osadili nové svietidlá. Z pristavanej garáže pri budove ihriska sme vytvorili šatňu pre rozhodcu so sprchou a toaletou, sklady a toalety pre spoločenskú sálu, sklad na peletky a kotolňu.
Som veľmi rád, že podstatnú časť rekonštrukcie vykonali šikovní obecní zamestnanci. Odborné práce (kúrenie a kompletizácia elektrorozvodov) boli vykonané firmami, ktoré vzišli z verejného obstarávania.
Celkový rozpočet na rekonštrukciu budovy na futbalovom ihrisku bol podľa projektu 149 214,- eur. Som nesmierne rád, že sa nám podarilo kompletnú rekonštrukciu zvládnuť za sumu 41.577,18 eur plus cena práce obecných zamestnancov.
V roku 2020 sa kvôli ochoreniu Covid 19 nemohla uskutočniť časť futbalových zápasov. Preto bola časť dotácie z obce určená futbalovému klubu 5.800,- eur rozhodnutím obecného zastupiteľstva preinvestovaná do rekonštrukcie budovy OFK.
Veríme, že budova na futbalovom ihrisku bude obohatením pre športový aj kultúrno-spoločenský život v našej obci.

Ladislav Balážec

VAKCÍNA PRIŠLA AŽ DO ĽUPČE

Obec Partizánska Ľupča v spolupráci so Žilinským samosprávnym krajom a Ústrednou vojenskou nemocnicou Ružomberok organizovala 29 mája 2021 očkovanie mobilnou očkovacou jednotkou proti ochoreniu Covid 19.

Na očkovanie sa prihlásilo 150 obyvateľov, ktorí dostali vakcínu proti Covid 19.
Chcem veľmi pekne poďakovať za trpezlivosť pri čakaní na očkovanie aj za toleranciu voči starším a imobilným spoluobčanom.
Taktiež ďakujem môjmu zástupcovi Jurajovi Záchejovi, Alici Záchejovej, Lenke Procházkovej a zamestnancom obecného úradu za pomoc pri príprave i pri samotnom priebehu očkovania.

Ladislav Balážec
foto Martin Sprušanský

SPOMAĽ! BRZDI!

Vodiči na vjazde do obce majú nový dôvod jazdiť bezpečnejšie a tak, aby nikoho neohrozili.

NEZABÚDAME

Pri príležitosti výročia konca 2. svetovej vojny sme si uctili pamiatku všetkých, ktorí padli za našu slobodu.

DOTÁCIA UŽ VONIA NOVÝMI KNIHAMI

Z verejných zdrojov podporil
u. fond na podporu umenia

Dotácia z Fondu na podporu umenia určená na reštart obecnej knižnice bola doteraz len položkou na účte. Teraz sa konečne zmenila na kopu (presne 189) nových krásnych kníh, ktoré si po otvorení knižnice určite nájdu svojich čitateľov.

Láska, zločin a napätie

Nakúpené knihy pochádzajú od najlepších slovenských vydavateľstiev. Ide o najdôležitejšie a najúspešnejšie knižné tituly za ostatné roky vrátane horúcich noviniek.

Nechýbajú ženské romány od najznámejších autoriek (Jana Pronská, Táňa Keleová-Vasilková, Daniel Steelová, Mary Baloghová, Katarína Gillerová).

Ďalšou veľkou kategóriou je krimi. Kto má rád napätie, bude si môcť požičať obľúbené detektívne príbehy Dominika Dána, Michaela Connellyho, severských autorov alebo sa môže vrátiť k svetoznámej sérii Stiega Larssona.

Bezpochyby budú pre mnohých atraktívne mierne strašidelné príbehy ružomberského rodáka Jozefa Kariku a novinára Arpáda Šoltésza, ktorý si hororové udalosti nemusí len vymýšľať, stačí mu sledovať realitu.

V kolekcii nakúpených kníh majú svoje miesto aj knihy venované životnému štýlu, prírode, zdraviu a životospráve. Dopĺňa ich niekoľko krásnych obrazových kníh – vďaka nim môžete putovať po veľkom svete alebo lepšie spoznať liptovský región s jeho tradíciami.

Knihy aj pre náročnejších

Nezabudli sme ani na náročnejších čitateľov. Časť nákupu tvoria knihy vydané s podporou Fondu na podporu umenia. Ide väčšinou o vážnejšie tituly venované histórii, slovenským osobnostiam alebo druhej svetovej vojne. Samostatnou kategóriou sú obľúbené reportážne knihy z vydavateľstva Absynt.

Poďakovanie patrí samozrejme Fondu na podporu umenia za dotáciu, ale aj vydavateľom a kníhkupcom, ktorí ponúkli knihy do knižnice za výborné zvýhodnené ceny. Vďaka tomu bolo možné z poskytnutej dotácie kúpiť ešte väčší počet nových kníh.

V obecnej knižnice naďalej prebieha kategorizácia knižničného fondu s využitím príslušného softvéru. Je potrebné nanovo zaevidovať tisícky starších titulov, ku ktorým pribudnú teraz skoro dve stovky nových. Veríme, že prví čitatelia si budú môcť vybrať dobrú knihu čo najskôr.

Ľubomír Jaško
foto Andrea Lencse Brndiarová

Z AKTIVÍT DOBROVOĽNÝCH HASIČOV

Príslušníci DHZ v prvých mesiacoch roka 2021 pomáhali predovšetkým pri testovaní na Covid-19. Popri tom sa venovali aj iným prospešným aktivitám.

Pri testovaní i požiari

Uplynulá doba poznačená šírením vírusového ochorenia ovplyvnila aj činnosť nášho hasičského zboru. V týchto riadkoch sme mali písať o našom plese, prípravách na jarmok, úspešnosti na súťažiach... Žiaľ nie.

Život sa pomaly vracia do normálu a museli sme sa aj my prispôsobiť tomuto neľahkému obdobiu. Väčšina našich členov sa prestriedala ako usporiadateľská služba pri celoplošnom testovaní v obci.

4. marca 2021 požiar skládky odpadov v katastrálnom území obce preveril aj zásahovú činnosť. Traja naši kolegovia zasahovali v súčinnosti s okresnými hasičmi od skorých ranných hodín. Požiar sa v rýchlosti podarilo zlikvidovať.

Do nášho zboru sa nám podarilo zakúpiť v rámci dotácii automatický externý defibrilátor(AED) ktorý je uvedený aj na mape operačného strediska záchrannej zdravotnej služby. V minulých dňoch bol po prvýkrát použitý v rámci výjazdu. Žiaľ neúspešne.

Vždy odborne a technicky pripravení

29. mája 2021 absolvovalo osem členov Dobrovoľného hasičského zboru v zbrojnici psychologické vyšetrenie doplnené o test periférneho vnímania. Ide o test potrebný k vedeniu vozidiel s výstražnými znameniami (majákmi).

K bezchybnej a správnej činnosti nášho zboru prispieva nespočetné množstvo strávených hodín každého jedného aktívneho člena pri údržbe v zbrojnici, pri príprave a kontrole techniky, zdravotníckej príprave, pilčíckych kurzoch, školeniach na lezenie vo výškach alebo už spomenutých psychotestoch.

Tak sa zabezpečuje správny chod a rýchla zásahovosť v nepredvídaných udalostiach.

Kiež by ostali naše doterajšie znalosti nevyužité. Bohu na slávu, blížnemu na pomoc.

Pavol Adamčiak

NOVINKY Z BOCIANIEHO HNIEZDA

Bociany patria už dlho k obrazu Partizánskej Ľupče. A hoci sa zdá, že život bocianov v hniezde je spomalený a takmer nudný, skutočnosť je iná. Viac prezrádza Ivan Daráni.

2. apríla 2021 doletel samček. Už na oko sa nám nepozdával a domnievali sme sa, že to nebude náš bocian.

O pár dní (7. apríla) doletela aj samička. Všimol som si, že má krúžok čo samozrejme pôvodná samička nemala. Strávil som dva dni pod hniezdom, aby som odčítal krúžok. Podarilo sa. Ukázalo sa, že je to samička z Poľska. Krúžkovaná bola v roku 2015.

Bociany sa párili, všetko vyzeralo v poriadku. No napokon samička odletela a už sa nevrátila. Neskôr hniezdo opustil aj samček. Predchádzalo tomu prirodzene niekoľko súbojov o hniezdo.

Aj v čase keď som ich fotil, bolo tam rušno a iné bociany o hniezdo bojovali. O pár dní hniezdo obsadil nový párik. Mali už aj vajíčka. Netrvalo to dlho, keď sa na hniezdo chcel dostať ďalší párik a ten im vajcia vyhádzal z hniezda.

Ako to vyzerá teraz? Občas sa tam objaví párik bocianov. Pokúšajú sa aj páriť, ale asi už nestihnú mať mladé tento rok.

ALTERNATÍVNY VÁNOK

Možno ste postrehli, že na hlavnej ulici pri námestí v meštiackom dome č. 80 sa niečo deje. Svoje služby tu začala poskytovať Dominika Sucháňová.
Domček Vánok je na prenájom ubytovania (5 spální, max. 15 osôb). Dominika sa však chce skôr zamerať na pobytové ponuky rôzneho zamerania: tvorivé dielne, ženské či mužské kruhy, jogu, knižný klub, meditácie, menšie prednášky.
Pre svojich hostí si želá, aby si každý oddýchol a načerpal pokoj.

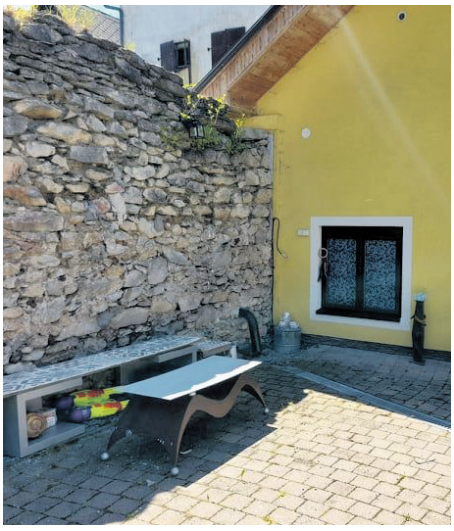

Šéfkuchárka z Londýna

Dominika sa na Slovensko vrátila prednedávnom, po dvanástich rokoch v Londýne, kde pracovala ako šéfkuchárka pre Billa Grangera a predtým ako kuchárka pre Jamieho Oliviera.

Svoje skúsenosti z kuchyne zúročuje aj vo Vánku, kde sa o svojich pobytových hosťov stará aj po tejto stránke. Vie im pripraviť domáce vegánske alebo vegetariánske pokrmy (pre zarytých mäsožravcov samozrejme ponúkne aj mäsové jedlá).
Sama nevie povedať, ako si vybrala práve Partizánsku Ľupču. “Toto miesto aj domček si ma silno pritiahlo. Verím, že nie je náhoda, že som práve tam”, hovorí.
Momentálne žije a pracuje vo Vrábľoch pri Nitre, kde popri práci vyrába produkty z byliniek a to hlavne tinktúry, krémy, čajové zmesi. Teší sa na ľupčiansky jarmok (ktorý dúfajme, že bude), kde svoje voňavé výrobky predstaví.

Ďalší priestor pre komunitné aktivity

Momentálne sa o dom spolu s ňou starajú Lenka Mejcherová z Liptovského Mikuláša a Anna Tomčíková z Ružomberka, ktoré by mali od jesene s Dominikou spolutvoriť aj ďalšie aktivity v Domčeku. Tie budú vznikať pod hlavičkou občianskeho združenia Vánok, ktoré práve vzniká.
Nebráni sa lokálnej spolupráci. Nadchne sa pre aktivity s dospelými alebo deťmi, takže ak máte nejaké nápady, do ktorých by ste Dominiku a jej Domček Vánok chceli zapojiť, kľudne sa jej ozvite.

Držíme palce!

Andrea Lencse Brndiarová

ZO ŽIVOTA KARITY

Rovnako ako rok 2020 aj rok 2021 je rok poznačený koronavírusovou pandémiou a s tým spojené dodržiavanie prísnych protiepidemiologických opatrení v celom zariadení pre seniorov.

Úspešní v projektoch

V závere roka 2020 cez projekty „Vianočná pošta“, „Vianočný zázrak“ a „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“ boli naši seniori obdarovaní krásnymi darčekmi od dobrých ľudí, ktorým nie sú pocity seniorov a neľahká pandemická situácia v zariadeniach sociálnych služieb ľahostajné. V tomto sviatočnom období sme v menších skupinkách tvorili vianočné dekorácie aj vianočné pozdravy.

Zariadenie koncom roka vypracovalo viacero projektov. V rámci projektu „Kto pomôže Slovensku“ zariadenie získalo germicídny žiarič. Ministerstvu práce sociálnych vecí a rodiny boli predložené dva projekty na poskytnutie humanitárnej pomoci pri predchádzaní šírenia COVID 19.

Obidva projekty boli schválené v roku 2021. Na základe zmlúv s ministerstvom sme mohli použiť finančné prostriedky vo výške 1 370 eur na nákup pomôcok (germicíd, teplomery, rukavice), dezinfekcie a vo výške 7 690 eur na infekčný príplatok pre 19 zamestnancov. Tí boli priamo v kontakte s klientmi zariadenia chorými na Covid-19 ešte v roku 2020.

Od Vianoc do Veľkej noci

Počas vianočných sviatkov sme podľa odporúčania ministerstva uvoľnili prísne opatrenia. Pri dodržaní epidemiologických opatrení boli povolené návštevy rodinných príslušníkov. Dokonca naši klienti mohli ísť ku svojím rodinám, príbuzným. Tým, ktorí nemohli odísť do domáceho prostredia boli umožnené návštevy rodinných príslušníkov. Boli síce obmedzené počtom a trvaním, ale o to viac boli srdečné a plné emócií.

V tomto sviatočnom období duchovné potreby našich prijímateľov uspokojovali miestni farári. Pravidelne navštevovali naše zariadenie - vysluhovali svätú spoveď, slúžili sväté omše a služby Božie.

Samozrejme, že návštevy klientov v rodinnom prostredí sa nezaobišli bez následkov. A znova sme museli zabezpečiť ešte prísnejší protiepidemiologický režim. Našťastie všetko sa obišlo bez ďalších komplikácií. Aby sme šíreniu ochorenia Covid-19 predchádzali zariadenie, pravidelne testuje klientov i zamestnancov.

Prvé mesiace roku 2021 sa mohli príbuzní kontaktovať s našimi klientami len telefonicky alebo prostredníctvom vizuálnych návštev bez priameho fyzického kontaktu.

V priebehu februára a marca v spolupráci s ministerstvom a vyšším územným celkom bolo pre klientov a zamestnancov zabezpečené očkovanie prostredníctvom výjazdovej očkovacej jednotky z ÚVN Ružomberok. Zaočkovaní boli všetci klienti, ktorí prejavili záujem.

Počas veľkonočných sviatkov sme znovu uvoľnili obmedzujúce preventívne opatrenia. Mohli sme začať prijímať návštevy (hoci iba obmedzenom čase, počte návštevníkov a za dodržania opatrení). Miestni farári nás mohli opäť navštíviť. Začali spovedať našich starkých a slúžiť sv. omše i služby Božie pravidelne priamo v našom zariadení. Za to im úprimne všetci ďakujeme. V tomto období sme sa všetci potešili aj obnoveným službám pedikérky či kaderníčky.

Tvorivo a aktívne

Vďaka zriaďovateľovi a šikovným zamestnancom obce sa môžeme pýšiť krásnym záhradným altánkom. Altánok využívajú predovšetkým naši klienti, ale aj ich rodinní príslušníci počas návštev.

Život klientov sme sa snažili spestriť tematickými besedami. V apríli sme si rozprávali o význame a funkciách lesov. V máji sme si pripomenuli prvomájové sprievody. Pri takýchto skupinových aktivitách si naši seniori

zaspomínali na mladosť, na kamarátov, bývalých kolegov a samozrejme rodinu.
Venovali sme sa aj tvorivej činnosti. Vo februári sme vyrábali valentínske dekorácie. V marci sme maľovali veľkonočné vajíčka a ozdobovali sme interiér i záhradu nášho zariadenia. V máji sme si na počesť príchodu jari vyrobili kvitnúcu jabloň. Aktualizovali sme nástenky a tešili sa zo spoločných fotografií a spoločných umeleckých diel.
Pri tvorivých aktivitách sme počúvali obľúbené piesne od interprétov, ktorých si klienti sami vybrali.
Na jar si klienti, čo majú záujem o prácu v záhradke, s pomocou personálu zasiali bylinky a priesady zeleniny do vyvýšených záhonov.
O zmysluplné trávenie času v našom zariadení nie je núdza. Naši starkí využívajú knižnicu zariadenia a venujú sa svojim individuálnym záľubám. Dámy háčkujú, pletú, lúštia krížovky, trénujú na stacionárnom bicykli alebo sa s láskou starajú o kvietky. Páni čítajú, sledujú šport a správy v rádiu a televízii alebo hrajú šach. Väčšina z nich sa rada vyhrieva na slniečku a trávi čas vzájomnými rozhovormi na záhrade.
Nezabúdame ani na oslávencov. Meniny a narodeniny oslavujeme v skupinách. Pri týchto milých chvíľach si spoločne zaspievame a slávnostný deň si spríjemníme výborným koláčikom.
Pre prijímateľov chystáme exteriérové pohybové aktivity a súťaže. Ale o tom až nabudúce...

PhDr. Ľubomíra Gloneková, riaditeľka

Vďaka pani Janke Oškovej a jej synovi Marekovi z Ľubele pokračuje veľmi milá a pekná tradícia vytvárania oddychových miest a studničiek v Ľupčianskej doline.

LUNETRDLO OSLAVUJE ŠTVRŤSTOROČIE

Na trhu divadelných úletov pôsobí Ľupčianske netradičné divadlo, čiže LUNETRDLO, od roku 1995.

Začiatky lunetrdláckej poetiky

Myšlienka skúsiť hrať vznikla ale už 3 roky predtým. Ako inak – pri pive, na chate Magurka.

Boli nejaké skúsenosti, bolo javisko, boli ľudia, a hlavne bola chuť. A dokonca bola aj historická príležitosť, lebo ľupčianske divadlo si pripomínalo 155 rokov od uvedenia prvej inscenácie, čím predbehlo aj známu to udalosť zo susedného Mikuláša v produkcii G. F. Belopotockého. A tak prvotina *„René Feľčiara príhodi a skúsenosti“* skoro bajzovsky premostila tie desaťročia a začala písať novú kapitolu ľupčianskeho divadla.

V repertoári sa za tie roky vystriedalo kadečo, ale až doposiaľ (snáď to nebude znieť príliš sebavedome) predovšetkým autorské inscenácie či predstavenia „na motívy“.

Aj napriek množstvu absolvovaných rozborov a recenzií sa ešte stále zúčastňujeme divadelných súťaží a festivalov – domácich aj zahraničných. Prisudzujú nám zvláštnu „lunetrdlácku“ poetiku. Nuž asi ju naozaj máme a tak nejako sa jej raz humorne, inokedy možno vážnejšie, držíme. Divadelných úspechov bolo nespočetne a diplomami, ktoré máme, by sme mohli vytapetovať aj všetky steny v našej klubovni, ktorú zatiaľ nemáme. Ale naši verní diváci si ich aspoň toto leto – spolu s ďalšími (pomaly už historickými) artefaktami môžu pozrieť v *„Dočasnom múzeu v mlyne“*.

Opakovane sa nám podarilo postúpiť na krajskú prehliadku, či už ako divadlo činoherné, alternatívne alebo poetické. Trikrát sme sa preosiali súťažným sitom až na celoslovenskú úroveň. (*„Žltá Ľalija – obrázky zo slovenského podsvetia“, „Príjemne krvavý podvečer“ a „Rosencrantzová a Guildensternová sú už (prakticky) mŕtve“*).

Minetrdlo a iné

Aj detská zložka MINETRDLO bodovalo. Viackrát sme priniesli 2. miesto z krajskej prehliadky v Žiline – *Trpaslík a 7 Snehulienok, Z Liptovskej truhlice, Divadelné miniatúry a Chlapec z (N)árodného* a

bronzový vavrín zo celoštátnej prehliadky v Šali - *„Múdry Maťko a hlupáci“* a *„Tvorivá dramatika“*.
Zožali sme úspech aj na zahraničných scénach: *OBVOĎÁK a MOBIL Strieborná podkova na festivale monodrám v poľských Suwalkách, VIANOČNÁ KOLEDA a Múdry Maťko a hlupáci – 2.miesto na festivale TEATROLINE v bieloruskom Solihorsku. Trikrát sme sa stali Laureátmi festivalu v Kasiopeafest v Budmericiach – Raketový vzostup Anči Zbíjačky III, Obvoďák a O ženách a mužoch.*
Pravidelne sme sa zúčastňujeme na Kremnických gagoch, festivale Divadelná jar Jána Roháča, Divadelná chalúpka Brezno, Ľubeľafest, Návraty do minulosti Srňacie, Prednášam, teda som v Kremnici, Kultúrne leto v Slavičíne, v Prahe aj v sprievodnom programe na Scénickej žatve v Martine.
Samozrejme treba spomenúť aj pravidelné vystúpenia v kúpeľoch Lúčky a družobnej obci Slovenská Ľupča. Ako hosť sme vystúpili aj na najvyššej prehliadke amatérskeho divadla v susedných Čechách na Jiráskovom Hronove s inscenáciou *„Poetický labyrint a Obvoďák“.*

Online aj v rúškach

A v modernej Dobe koronovej sme absolvovali dokonca aj Festival Teatronline 2021 v Minsku - online – a s najnovšou verziou rozprávky Múdry Maťko a hlupáci sme získali 2. miesto za scénografiu a 3.miesto za réžiu. Okrem toho sme hrali pre divákov „v rúškach“ Obvoďáka - už 52. reprízu - na Lúčkach, komédiu O ženách a mužoch v Ružomberku a Kremnici a výber monokomédií Dnes večer hrám ja v Liptovskom Mikuláši.
Za tých 25+rokov lunetrdlovania sme odohrali 14 „dospeláckych“ a 21 „detských a mládežníckych“ inscenácii, v 475 predstaveniach sa vystriedalo približne 50 dospelých herečiek a hercov, 40 dievčat a 12 chlapcov, 10 technikov a veľké množstvo ochotných kulisákov. Kto chce vedieť o nás viac, má skvelú príležitosť na našej divadelnej oslave.
S takmer nostalgickou parafrázou: *„Priatelia všetkých kravín, spojte sa!“* alebo skôr našim pozdravom: *„Dobrý večer, priatelia dobrého divadla“* sa tešíme na každého diváka, ktorý príde s nami osláviť 26. júna 2021 (v sobotu) o 18,00 LUNETRDLO 25+. Uvidíte to najlepšie z toho, čo ste už videli – Pod Lipami za Perglerovým mlynom, v ktorom bude o 17.00 vernisáž výstavy zo života LUNETRDLA spojená s videoprojekciou predstavení.

Spomienkovým programom odštartujeme ďalšiu 25ťku LUNETRDLA spolu s Vami.

Barbora Janíčková

ZÁŽITKOVÉ VYUČOVANIE ŽIVOT NA DEDINE

V pondelok 22. marca žiaci 3.A triedy zažili hodinu vlastivedy úplne inú na akú boli zvyknutí. Vyučujúci a žiaci oblečení v krojoch sa spolu so žiakmi preniesli do obdobia asi pred 150-timi rokmi. Aj trieda bola iná - plná tradičných predmetov, ktoré ešte nedávno používali naši starí rodičia.

Ako sa žilo

V úvode pani učiteľka Katka Kováčiková porozprávala, ako vyzerala škola v minulosti. Ukázala žiakom tabuľky, na ktoré sa deti učili písať, knižky, ale aj oblečenie, ktoré deti nosievali.

Dozvedeli sa, že do školy chodili len v zime, lebo inokedy museli pomáhať svojim rodičom pri práci – na poliach, pri statku, či zbere úrody. Všetko, čo mali, si ľudia v minulosti museli zadovážiť sami.

Pani učiteľky porozprávali koľko práce museli naši predkovia vynaložiť, aby mohli upiecť chlieb alebo si ušiť šaty. A aby im pri práci bolo veselšie, spievali si pri nej piesne. Žiaci si ich zaspievali tiež, vždy k tej téme, o ktorej sa práve rozprávali. Chlapci zatancovali odzemok a dievčatá si pripravili tanček.

Počas sledovania ukážky z folklórneho pásma *„Rok na dedine“* žiaci ochutnali pochutiny, aké ľudia jedávali aj v minulosti: sušené jablká, slivky a vlašské orechy.

Pán zástupca im predviedol ako chlapi kosili trávu a ako vyrezávali z dreva rôzne výrobky – napr. habarku. Pán školník zasa plietol korbáč. Na záver sa tretiaci pokúsili vyrobiť si vlastné korbáče.

Izbica starej mamy

Opatrenia nedovolili spojiť viac tried, a tak sa prváci, druháci a štvrtáci potešili návšteve výstavky, ktorá bola po zážitkovom vyučovaní sprístupnená ako „Izbica starej mamy“.

Žiaci obdivovali vyšívané kroje či obrúsky. Dozvedeli sa, na čo slúžil kolovrátok a ručný drevený mlynček. Zistili, ako sa deti kedysi hrali a učili v čase, keď nikto z nich ani len netušil, čo je mobil, facebook, televízor...

Zaujalo ich rôzne pracovné náradie, drevené misky, košíky, kuchynský riad, ktorý by sme v moderných kuchyniach hľadali ťažko.

Vďaka patrí pani učiteľkám Katke Kováčikovej, Andrejke Vanochovej a Ivetke Migasovej, ktoré s veľkou chuťou pripravovali túto akciu. Tak mohli mať žiaci čo najväčšie zážitky a čo najvernejšie nahliadli do životov a zvykov starých i prastarých rodičov.

O zážitkovej hodine napísala aj žiačka tretej triedy Natálka Smiteková:

„Dňa 22.3. sme mali zážitkovú hodinu o tom, ako ľudia kedysi žili v minulosti. Rozprávali sme sa, ako sa pred 150 rokmi chodilo do školy, ako ľudia pracovali, ako sa deti hrali a ako žili. Pán zástupca nám s pani učiteľkou ukázali ako sa kosila tráva, že sa spievali trávnice. Všetci sme boli oblečení v krojoch. Ja, Natálka, s Noemi a Lili sme zatancovali a zaspievali pesničku Vretienko mi padá. Potom sme sa ponúkli chlebíkom, kapustovým koláčom (metenícom) a sušenými jabĺčkami.“

ÚSPECHY NAŠICH ŽIAKOV

Napriek sťaženým výchovno-vzdelávacím podmienkam v predchádzajúcom období naši žiaci pod vedením svojich pedagógov usilovne pracovali a zapájali sa aj do rôznych súťaží, z ktorých sme vybrali aspoň tie, v ktorých naši súťažiaci získali ocenenia. Hrdí sme však na všetkých.

Technická olympiáda

Šikovné žiačky 9. ročníka, Michaela Záchejová a Sofia Sokolová, sa v krajskom kole umiestnili samostatne na 3. a 4. mieste a ako družstvo na perfektnom 2. mieste. V škole si prevzali ocenenie v podobe diplomov a vecných cien.

Najkrajšia vianočná pohľadnica

Súťaž organizovalo MŠ SR. Spomedzi veľkého množstva originálnych pohľadníc zaujala aj tá od našej žiačky, Viktórie Nagranovej zo 7. A. Viktórii poslal pán minister poďakovanie. Veríme, že svoj talent bude naďalej rozvíjať.

Geografická olympiáda

V náročnom okresnom kole sa všetci

naši súťažiaci stali úspešnými riešiteľmi. V kategórii deviatakov získala Sofia Sokolová, krásne 4. miesto. V kategórii šiestakov nás reprezentovali dvaja žiaci, Timotej Peterec a Michal Černoch, ktorý získal fantastické 1. miesto, postúpil do krajského kola, kde sa umiestnil na 3. mieste. V kategórii piatakov nás reprezentovali Martin Gregor a Matej Urban, ktorý získal krásne 3.miesto.

Dejepisná olympiáda
Tu nás reprezentovali úspešní riešitelia okresného kola, a to Denis Kúkol a Lenka Frisová, ktorá sa v kategórii deviatakov umiestnila na fantastickom 1.mieste a v krajskom kole skončila na vynikajúcom 4. mieste.

Matematická olympiáda
V skutočne náročnom okresnom kole nás reprezentovali úspešní riešitelia z 5.A, Jakub Fris a Jakub Švidroň.

Biologická olympiáda
Víťazka okresného kola v kategórii E, v odbornosti botanika, Michaela Záchejová, nás úspešne reprezentovala aj v krajskom kole, kde sa v silnej konkurencii ako úspešná riešiteľka umiestnila na

krásnom desiatom mieste.

Kvíz finančnej gramotnosti
V ňom boli úspešní riešitelia Mathias Mach a Matúš Petho, obaja z 8.A.

Všetkým súťažiacim a ich pedagógom srdečne gratulujeme. Ďakujeme za ich usilovnú prácu a reprezentáciu i krásne umiestnenia.

Z TVORBY NAŠICH ŽIAKOV

Kráľovstvo slovies

Kde bolo tam bolo, za siedmimi zvratnými slovesami a dvanástimi neurčitkami, bolo jedno Kráľovstvo slovies.
A v tom kráľovstve žil kráľ Vládnuť a jeho tri dcéry Športovať, Maľovať a Spať – tak svoje slovesnice pomenoval. Keď dovŕšili sedemnásť rokov, povolal si ich k sebe aby určil, ktorá bude panovať.
A tak sa ich spýtal jednu jednoduchú otázku – ktorá ho najviac ľúbi.
Športovať povedala, že ho ľúbi viac ako všetky športy aké kedy jestvovali. Maľovať povedala, že ho má radšej než všetky obrazy, ktoré kedy videla. Spať išla ako posledná a povedala, že si ho cení viac ako všetok spánok.
Kráľ Vládnuť sa veľmi nahneval. Jeho dve slovesnice si ho vážia viac než ich záľuby a tretia len ako spánok? Čakal, že Spať nebude hodná trónu, veď predsa len, všetko, čo robí je, že spí. A tak ju vyhnal z Kráľovstva slovies.
Ale netušil, že dcéra Spať nebola taká lenivá a neužitočná za akú ju považoval. Keď si kráľ myslel, že najmladšia slovesnica spí, ona skutočne strávila celé dni a noci nad učivom slovies a ostatných slovných druhov. Spriadala stratégie ako zastaviť vojnu medzi slovesami a podstatnými menami a zabezpečiť vo všetkých kráľovstvách, v celom svete slovných druhov mier.
Počas vyhnanstva mohla Spať svoj plán uskutočniť a po roku sa vrátila späť do Kráľovstva slovies a zmenila svoje meno na Vládnuť.

Lenka Frisová, 9. A

Adela Dvorská, 5.A

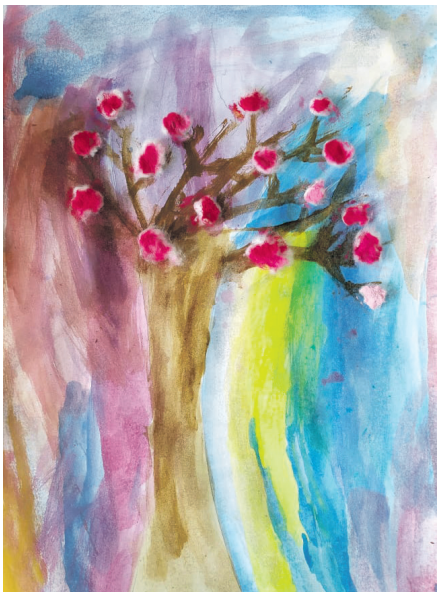

Liliana Sliacka, 2.A

Ahoj Anna!

Píšem Ti list o našej obci, keďže ju nepoznáš. Je tu krásne. V našej obci sú veľmi staré domy, ktoré sú ale krásne zachovalé. Jedným z nich je mlyn, v ktorom sa niekedy premietajú rozprávky. Máme tu aj námestie, ktoré je už trochu prerobené, ale je zaujímavé tým, že je tu už niekoľko storočí. Ale nie je zaujímavé len tým. Stojí na ňom Pamätník SNP. A vedľa námestia je pomník Milana Rastislava Štefánika. Cez našu obec tečie Ľupčianka. Máme tu tri kostoly. Je tu aj kultúrny dom, v ktorom vystupujeme. Konajú sa tu aj karnevaly a plesy. Je tu strašne veľká škola, ktorá je spojená so škôlkou. Ak by si chcela niekedy k nám prísť, naša dedina sa volá Partizánska Ľupča.

S pozdravom

Sabi (S. Pavelová, 3.A)

DEŇ ZEME

Iba jeden nestačí! Spolu so žiakmi sme zorganizovali Týždeň Zeme. Spoločne sme vyčistili školský areál a okolie. Presadili sme triedne kvietky, zasadili semienka na pozorovanie a pokus, skúmali pôdu. Hrali sme sa rôzne hry, vyrábali modely z papiera a potrápili sme si hlavičky v envirokvíze.

Misia splnená

Hoci nám počasie nie vždy prialo a boli sme umazaní aj za ušami, pre našu prírodu, ale aj pre nás samých sme urobili kus dobrej roboty.
Deň prvý. Vyčistili sme areál školy a jej okolie.
Deň druhý. Žiaci si potrápili hlavy a zmerali si vedomosti v enviro kvíze. A darilo sa im naozaj výborne. Nevedeli síce úplne všetko, ale predsa o tom bol druhý deň „Naučiť sa niečo nové“.
Deň tretí. Počasie vyšlo na jednotku. Všetci sa nadýchali čerstvého jarného vzduchu a z výšky kopca spoznali okolie. Máme to tu skutočne krásne!
Deň štvrtý - „zasaď, presaď, zveľaď“ splnené! Niektoré triedy presadili triedne kvietky, ďalší zasadili semienka za účelom pozorovania a pokusu.
Deň piaty – posledný. Naši najstarší si zaposilovali pri vlečke s konármi a papierom. Prváci a štvrtáci súťažili. Tretiaci okrem hier von aj tvorili z papiera modely školy a okolia. Druháci pozorovali tri druhy pôdy: lesnú, záhradnú a pôdu zo školského dvora. Skúmali pod lupou, rozhŕňali paličkami, porovnávali a zapisovali výsledky svojho pozorovania. Aktivita sa im páčila, ale dážďovky nie.
Družinári si Deň Zeme pripomenuli už o týždeň skôr prípravou peknej tematickej výstavky. Zopakovali si ako správne triediť odpad. Odpadkom dali druhú šancu a vytvorili malé umelecké dielka. Využili krásne slnečné počasie a venovali sa maľovaniu malých projektov na tému „moje najkrajšie miesto na Zemi“.
Konštatujeme: Misia úspešná, splnená!

MESIAC KNIHY

Marec je už tradične venovaný oslave knihy, čítaniu a múdrosti. Aj druháci si pripomenuli knihu ako jednu z priateľov človeka.

Spoločne navštívili školskú knižnicu a niektorí si knižku vypožičali na domáce čítanie. Z domu zase priniesli knihu, ktorú majú radi a prezentovali ju svojim spolužiakom. Spoločne potom s nimi pracovali. Hľadali autorov, porovnali počty strán.
Paľko Urban ukázal fotografiu autora vo svojej knihe. A pani učiteľka deťom prečítala niekoľko príbehov o dvoch mravčekoch - Julovi a Gustovi - z knižky Bračekovci mravčekovci, ktorú priniesla Vaneska Jarošová.
Na hodine anglického jazyka (bola posledným marcovým dňom a prípravou na Veľkú noc) si druháci vyrobili farebné pozdravy. Tie boli zároveň aj minikničkami o Veľkonočnom zajkovi a jeho rodine.
Marec vystriedal apríl, ale kniha bude našim priateľom naďalej.

pripravila
Anna Ganobjaková

ZÁPIS DO 1. ROČNÍKA

Zo škôlky do školy je u nás z prízemia na poschodie. Pre veľkých nič moc, no pre tých malých to znamená obrovskú zmenu.
Ak by ste sa ich opýtali na čo sa v škole najviac tešia, povedali by vám, že na to, že nebudú musieť poobede spať. A nielen pre túto radosť sme 20. apríla uskutočnili zápis detí do 1. ročníka.
S každým budúcim prváčikom sa pani učiteľky najskôr milo porozprávali. Oni potom plnili zaujímavé úlohy, v ktorých ukázali svoju šikovnosť.
Koľko z nich príde do prvej triedy sa dozvieme v septembri. Všetci sa na nich veľmi tešíme.

POĎAKOVANIE

2%

Radi by sme sa poďakovali rodičom, zamestnancom, všetkým priateľom školy a Rade rodičov za príspevky vo forme 2% z dane z príjmov. Umožnili nákup materiálno-technických pomôcok pre zlepšenie výchovno-vzdelávacieho procesu na našej škole.
Zvláštne poďakovanie patrí práve Rade rodičov, ktorá pomohla pri sprostredkovaní a dofinancovaní nákupu.

POĽOVNÍCTVO SI VYŽADUJE CELÉHO ČLOVEKA

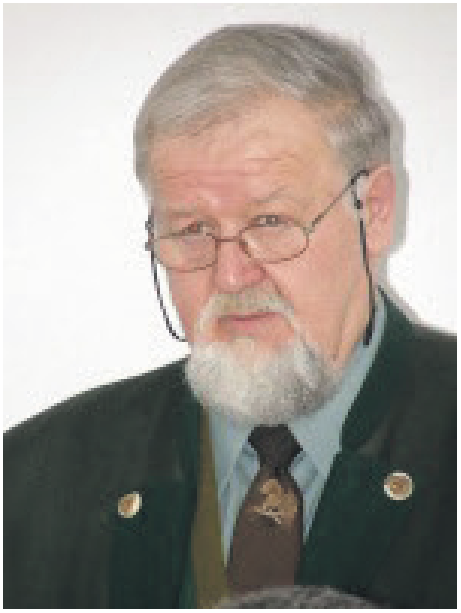

Dlhoročným členom poľovníckeho združenia Ľupčianka je náš rodák a súčasný obyvateľ Partizánskej Ľupče Viliam Husarčík.
Členom poľovníckeho združenia je od roku 1978, z toho 23 rokov zastával funkciu predsedu. Pri príležitosti životného jubilea 65 rokov bol za svoju prácu ocenený najvyšším vyznamenaním Slovenského poľovníckeho zväzu „Medaila svätého Huberta za významné zásluhy o rozvoj poľovníctva na Slovensku.“ Toto ocenenie mu v kaštieli Betliar osobne odovzdala vtedajšia ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná.

Najskôr sa nám predstavte.
Narodil som sa v Partizánskej Ľupči. Tu som vychodil ZDŠ, po jej ukončení som pokračoval v štúdiu na Strednej poľnohospodárskej technickej škole v odbore pestovateľ-chovateľ v Liptovskom Mikuláši.
Keďže pochádzam z roľníckej rodiny, mal som k tomuto odvetviu veľmi blízky vzťah. Po absolvovaní strednej školy som nastúpil do Štátneho plemenárskeho podniku v Liptovskom Mikuláši ako obvodný zootechnik pre kontrolu úžitkovosti hovädzieho dobytka.
Neskôr som pracoval na ŠM Liptovský Mikuláš (hospodárstvo Ľubeľa) a potom na hospodárstve v rodnej obci ako vedúci živočíšnej výroby. Teraz som už na dôchodku, bývam v Ľupči.

Ako ste sa dostali k poľovníctvu?
Mal som veľmi blízky vzťah ku zvieratám, zaujímal som sa aj o divo žijúcu zver. Mojím susedom a blízkym príbuzným je Vladimír Hegedüš st. s ktorým som začal spoločne navštevovať revír. Veľa poznatkov a skúseností som získal práve od neho. Jemu ďakujem za to, že mi hora a život v nej učarovali.
Pán Hegedüš st. je totiž fyzicky i služobne najstarší člen združenia. Členom je od roku 1957. Je stále aktívny pri výkone práva poľovníctva ale aj pri ostatnej činnosti a práci v poľovníckom združení. Poľovníkom bol aj jeho otec ako zakladajúci člen poľovníckeho združenia. A poľovníkmi sú aj jeho synovia Vladimír

Hegedúš.ml a Jozef Hegedúš.ml., ktorý po otcovi od roku 2012 vykonáva funkciu poľovného hospodára.
Ja som po ukončení vojenskej základnej služby absolvoval v roku 1976 kurz a v roku 1977 som vykonal skúšky z poľovníctva. Členom vtedajšieho PZ Magura v Partizánskej Ľupči som sa stal vo februári 1978. Jedno funkčné obdobie som vykonával funkciu tajomníka . Od roku 1994 do roku 2017 som bol predsedom Poľovníckeho združenia Ľupčianka.

Poľovníci sú často vnímaní ako bytosti, ktoré sa vyžívajú v zabíjaní zvierat. Pritom sa staráte o zveľaďovanie poľovných revírov, zdravie a regulovanie počtu zveri a najmä o udržiavanie prirodzeného prostredia pre zver.
Patrí k vám osobitá etiketa, zvyky a disciplína. Poľovník by mal byť čestný k sebe, k zvieratám i kolegom. Dodržiava zákony, zveľaďuje svoj revír a neporušuje zákaz lovu mimo poľovníckej sezóny. Čo teda znamená byť poľovníkom?
Byť poľovníkom neznamená mať len poľovný lístok, zelené oblečenie a zbraň. Je k tomu potrebná aj úprimná láska k prírode, zvieratám a najmä záujem obetovať ich ochrane veľkú časť svojho voľného času.
Z tohto dôvodu sa poľovníctvo často dedí z generácie na generáciu v rodinách, kde má hlbokú tradíciu a kde je mladým od malička vštepovaná úcta k zvieratám a ľuďom.
Poľovník na zviera vystrelí iba vtedy, keď ho bezpečne rozoznal a spôsobom, ktorý zabezpečí okamžitú smrť. V žiadnom prípade nezabije samicu s mláďatami.

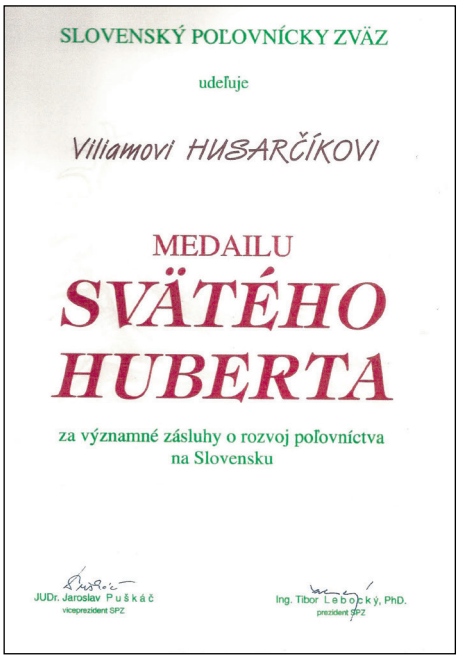
SLOVENSKÝ POĽOVNÍCKY ZVÄZ

udeľuje

Viliamovi HUBARČÍKOVI

MEDAILU

SVÄTÉHO HUBERTA

za významné zásluhy o rozvoj poľovníctva na Slovensku

JUDr. Jaroslav Puškáč
viceprezident SPZ

Ing. Tibor Labocký, PhD.
prezident SPZ

Poľovnícke potreby sú osobitná kategória, ktorá má svoju špecifickú cieľovú kategóriu. Každý poľovník vie, že potrebuje najmä vhodné oblečenie kvôli pohodliu a ochrane počas pobytu v prírode.
Ako ste povedali: poľovník musí presvedčiť nepoľovnícku verejnosť, že byť poľovníkom neznamená len lovenie, ale v prvom rade ochranu zveri, zveľaďovanie revíru a dodržiavanie predpisov.

A čo pytliactvo?
Poľovníci často hovoria, že poľovníkom sa človek nemôže stať, ale musí sa ním narodiť. Je totiž obrovský rozdiel medzi poľovníkom a pytliakom. Pytliactvo je oficiálne považované za trestný čin. Pytliaci sú bezcharakterní ľudia, ktorí lovia zver bez príslušného povolenia protizákonným spôsobom. Poctivým poľovníkom zhoršujú reputáciu a spôsobujú obrovské starosti.
Bohužiaľ stalo sa aj v našom revíri – našli sme v dobe hájenia pozostatky upytlačených kusov. Je smutné, že v niektorých prípadoch pytliactva boli zainteresovaní aj niektorí už bývalí členovia nášho poľovníckeho združenia.
Náš žiaľ už nebohý člen a lesný správca Ing. Igor Mráz (známy pod menom horár Sever) napísal 17 dielov poľovníckych príhod a poviedok z Liptova. V nich opisuje skutočné pytliacke príbehy, ktoré sa stali v minulosti aj v našom revíri.

Dlhé roky ste vykonávali funkciu predsedu PZ Ľupčianka. Združenie má bohatú históriu. Skúste nám ju priblížiť.
Áno. História nášho poľovníckeho združenia sa píše od doby, keď správu nad horou aj poľom mal začiatkom 20. storočia Nemeckoľupčiansky lesný komposesorát. Ten

výkon práva prenajímal licitáciou. Poľnú časť revíru a prednú časť hory prenajímali miestni občania. Hlavnú dolinu zväčša páni. V rokoch 1919 – 1921 poľovali ľupčianski páni – Luby, Krčméry, Krno, Belopotocký a ich hostia.
Potom do roku 1939 to bol fabrikant Rondor a nemecký barón Kirshof. Od roku 1939 do roku 1946 mal svoj revír majiteľ kožiarskych závodov v Liptovskom Mikuláši Andrej Žuffa, tento prepustil revír firme Kablo-Gumo. V tomto období tu poľovali najmä nemeckí dôstojníci. Od roku 1946 to bol posledný nájomník, továrnik Pribík.
Po februári 1948, keď sa k moci dostala KSČ, došlo k znárodneniu majetku. Týkalo sa to aj práva výkonu poľovníctva. Správu nad lesmi prevzal novovytvorený podnik Československé štátne lesy a majetky. Začali sa zakladať poľovnícke spoločnosti.
Treba pripomenúť (a poďakovať), že tieto udalosti zapísal náš kronikár Rinaldo Drengubiak. Zaznamenal ich od posledného zverostrážcu v ľupčianskej doline Jána Laučíka z Magurky. Obaja nás už opustili, ale kto ich poznal, isto mi dá za pravdu, že to boli odborníci, ktorí sa poľovníctvu rozumeli.

Aký bol príbeh miestnych poľovníckych združení v povojnovom období?
Začiatkom roku 1949 vznikla v našej obci Poľovnícka spoločnosť Bryndzovec s 21 členmi. Jej členmi boli miestni občania, prevažne lesní robotníci.
Prvými funkcionármi boli predseda Ján Križovský, poľovný hospodár Anton Husarčík, pokladník Jozef Hegedúš st., členovia František Morava, Ladislav Paško, Jozef Jacko, Ján Kukol, Bélo Chalupka, Samuel Galo, horári – p. Gabzan, Emil Kohút, Gustáv Beňo, Jozef Gálfy, Jozef Kráľovenský, František Richter. Postupom času sa stav zvyšoval. Napríklad v roku 1957 ich bolo už 45.
V roku 1962 vyšiel nový zákon o poľovníctve a bolo vytvorené Poľovnícke združenie Magura. V tom čase bol už predsedom Viliam Zvara st. a poľovným hospodárom Gustáv Beňo. Vo funkcii tajomníka pôsobili František Morava, Viliam Kačaliak, Rinaldo Drengubiak. Dr. Dúbravka bol predsedom od roku 1975. Od tohto roku bol poľovným hospodárom Vladimír Hegedúš st.

V roku 1989 došlo k zásadným zmenám vo všetkých oblastiach života, určite sa dotkli aj poľovníctva...
Áno. V roku 1991 bol obnovený Lesný komposesorát. Znovu prevzal správu majetku vrátane práva výkonu poľovníctva. Akceptoval zmluvu o prenájme, ktorú sme mali uzatvorenú so Štátnymi lesmi do konca roka 1993.
Od roku 1994 bol vytvorený nový poľovný revír a poľovnícke združenie Ľupčianka. Po viacerých jednaniach sa nám podarilo dohodnúť a uzavrieť zmluvu o prenájme revíru. Bolo založené nové Poľovnícke združenie Ľupčianka (dňa 16.6.1994), ktoré existuje dodnes.
Od toho roku som vykonával funkciu predsedu PZ. Tajomníkom bol Ing. Jozef Ondrejka a poľovným hospodárom Vladimír Hegedúš st.

Za svoju obetavú prácu v poľovníckom združení ste pri príležitosti životného jubilea na návrh okresných orgánov dostal „Medailu svätého Huberta za významné zásluhy o rozvoj poľovníctva na Slovensku.“ Čo pre vás znamená toto ocenenie?
Ocenenie, ktoré som obdržal, je najvyšším ocenením Slovenského poľovníckeho zväzu. Beriem ho ako zadosťučinenie mojej funkcionárskej práce v PZ aj vo vyšších orgánoch Slovenského poľovníckeho zväzu.
Bol som aj členom Okresnej rady, členom predsedníctva Okresnej rady Slovenského poľovníckeho zväzu a tiež členom disciplinárneho senátu pri Obvodnej poľovníckej komore v Liptovskom Mikuláši.
Za celých sedemdesiat rokov existencie poľovníckeho združenia v obci Partizánska Ľupča som prvý a jediný, ktorý doteraz takého ocenenie dostal.

Chcete niečo odkázať mladým ľuďom?
Bol by som veľmi rád, keby mladí netrávili tak veľa času pri počítačoch a iných vymoženostiach dnešnej doby.
Skúste si radšej zájsť do prírody a kochať sa jej krásami. Zaujímajte sa o život vo voľnej prírode. V každom ročnom období nájdete v prírode niečo nové a nezabudnuteľné. Poľovníctvo je krásne, ale vyžaduje si celého človeka.

Miroslav Migaľa

MIROSLAV BÁZLIK SA DOŽÍVA 90 ROKOV

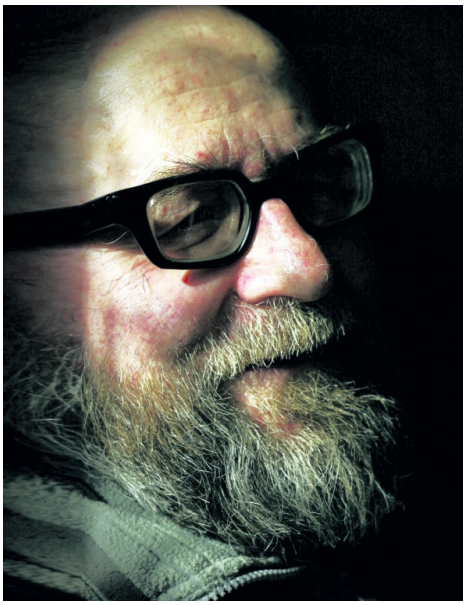

Bolo to iste veľa radosti, keď 12. apríla 1931 do rodiny evanjelického farára v Nemeckej Ľupči pána Miroslava Bázlika a jeho manželky rod. Šolcovej, rodáčky z Ľupče po dvoch dcérach prišiel do rodiny syn. Meno dostal po otcovi - Miroslav.

Talent z fary

Vyrastal na fare v podnetnom prostredí. Ako sám spomína, stretol tam veľa dobrých ľudí, ktorí chodili za jeho otcom. Pán farár Bázlik mal veľmi rád hudbu aj spev. Vedel zharmonizovať piesne pre zbor. Poznal celé party Wagnerových opier, ktoré učil aj svojho syna naspamäť. Malý Mirko sa ich s ľahkosťou učil a časom aj sám začal napodobňovať otcovu hru chorálov na klavíri.

Po skončení ľudovej školy v Ľupči pokračoval na gymnáziu v Martine. Spomína na dobrú učiteľku klavíra - známu Zoru Jesenskú. Pôsobila v Martine a mladého Miroslava (keď videla jeho nadanie na hudbu a kompozíciu) motivovala k tomu, aby prešiel na konzervatórium do Bratislavy. Tam riaditeľom jej bývalý učiteľ Frico Kafenda. Tak sa aj stalo. V rokoch 1946-1951 študoval hru na klavíri u profesorky Kafendovej.

Bázlik ako 17-ročný s obľubou hrával na koncertoch sklady J. S. Bacha v úpravách Fr. Liszta. Mnohé zahral spamäti, čím na seba upozornil.

Ako sám s láskou spomína, *„za to čo robí, vďačí svojmu prvému učiteľovi, ktorým bol jeho otec“.* Venoval mu skladbu “Sláčikové kvarteto“. Končí jeho najmilším chorálom , ktorý je v Bachových Pašiách. Bola to otcova najobľúbenejšia pieseň. So smútkom dodáva, že žiaľ, až po jeho smrti.

„Človek je šťastný, keď robí dobro“

Miroslav Bázlik mal okrem hudby záľubu aj v matematike, čo je pre mnohých hudobníkov príznačné. Po skončení konzervatória odchádza do Prahy študovať Matematicko-fyzikálnu fakultu Karlovej univerzity (1951-1956), pričom súkromne pokračoval v štúdiu klavírnej hry a kompozície u osobností vtedajšieho klavírneho umenia F. Raucha, Ivana Moravca a J. Eliáša.

Po návrate do Bratislavy (v rokoch 1956-1962) pokračoval v štúdiu kompozície na Vysokej škole muzických umení u profesora Jána Cikkera. Zároveň prednášal matematiku na Vysokej škole technickej. Od roku 1963 je v slobodnom povolaní ako skladateľ, klavírny umelec a súkromný pedagóg kompozície. K pedagogickej práci sa krátko vrátil v rokoch 1970-72 ako externý pedagóg na Vysokej škole múzických umení a v rokoch 1990-93 na Matematicko-fyzikálnej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a tiež na Katedre skladby a hudobnej teórie v Vysokej škole múzických umení v Bratislave.

Hudba a matematika, filozofia a logika boli stredom jeho záujmu po celý život ako spojené nádoby. Z rozhovoru, ktorý poskytol Slavomíre Očenášovej cítiť jeho sociálne cítenie a túžbu po spravodlivosti pre všetkých: *„Úlohou intelektuála je hľadať spravodlivosť a brániť ju, nastavovať zrkadlo vláde a moci… Moc vždy potrebuje mať svojich podriadených, svojho človeka na svoj obraz. To však nie je správne, ani dobré, keď sa jej to podarí …“*

Na inom mieste hovorí: *„Človek môže byť šťastný jedine vtedy, keď robí dobro. Keď nerobí dobro, jeho svedomie mu prekáža v tom, aby bol šťastný.“*

Najvýznamnejší ľupčiansky rodák

Hudobný skladateľ Miroslav Bázlik vytvoril mohutné dielo. Komorný cyklus

Miroslav Bázlik po koncerte Melos Étos 2015: Solamente naturali

Päť piesní na čínsku poéziu pre alt, flautu, violončelo a klavír zložil v roku 1960. V diele zachytil celú škálu emocionálnych polôh – od zúfalstva až po miernu ironickosť.
V rokoch 1962 až 1966 pracoval na opere Peter a Lucia. Ako predloha mu poslúžilo libreto filmového scenáristu a režiséra Miroslava Horňáka vytvorené podľa novely Romaina Rollanda. Táto opera bola inscenovaná na doskách Slovenského národného divadla.
Okrem opery Peter a Lucia napísal mnohé skladby pre sólové nástroje, komorné súbory a orchestre. Tvoril hudbu pre rozhlasové programy, televízne filmy, hudbu pre deti, pre zbor i orchester. Bázlik sa podieľal aj na príprave vydania spevníka Slovenskej evanjelickej cirkvi augsburského vyznania. Jeho konečnú podobu vytvoril spolu s Karolom Wurmom (Evanjelická partitúra). Jeho mohutnú hudobnú tvorbu detailne spracoval Vladimír Godár.
Za svoje diela získal mnoho ocenení doma aj v zahraničí (napríklad cenu kráľovnej Marie-José a ocenenie na Prix de musique folklorique de Radio Bratislava). V roku 2005 bola hudobnému skladateľovi udelená Veľká cena SOZA.
Svojou tvorbou sa zaradil medzi najvýznamnejších slovenských hudobných skladateľov 20. storočia. Dovolím si povedať, že je naším najvýznamnejším rodákom. Vyoral hlbokú brázdu na poli slovenskej kultúry.

Zostáva už len zložiť hold tomuto vzácnemu umelcovi, človekovi a nášmu rodákovi, ktorý sa v tomto roku dožil vzácnych 90 rokov tvorivého život. To všetko s vďakou voči nášmu Stvoriteľovi, ktorý ho obdaril darom tvorivosti. Miroslav Bázlik ho nepremárnil, ale bohato zúročil .
Veľa zdravia Majstre, veľa fyzických aj duševných síl do ďalších rokov.

Katarína Záskalická

LÁSKA MEDZI LIPTÁČKOU A DETVANCOM

V Ľupči sa nedávno rozhodli usadiť Jozef a Zuzana Borákovci. Svoje hniezdočko si založili na Cigánke povyše námestia. Na Liptov prichádzajú po niekoľkých rokoch pracovného života vo Varšave.

Požiadanie o ruku pred tisíckami ľudí

Zuzka je Liptáčka, pôvodne z Liptovského Mikuláša, k Ľupči ju však neviažu nijaké rodinné putá. Jožko je hrdý Detvanec. “To sú tí s hoľím pupkom, “ predstavte si chlapa ako hora povedať írečitým mäkkým stredoslovenským nárečím. (Ale vie aj tak rozprávať, aby sme mu aj tu rozumeli.)

Naša obec - teraz už aj ich domov - ich oslovila hlavne nezameniteľnou atmosférou reliéfu ľupčianskych humien a dominantnej veže.

Jozef neostal veľkým gestám nič dlžen. Zuzku požiadal o ruku na pódiu pred všetkými prítomnými divákmi aj účinkujúcimi slovenského druhého najväčšieho folklórneho festivalu Podpolianskych folklórnych slávností v Detve.

V miestnom ľudovom tanečnom súbore FS Detva pôsobil od útleho detstva, folklór je neoddeliteľnou súčasťou jeho života. Svoje profesionálne pôsobenie ukončil práve takto veľkolepo a symbolicky: každý koniec je zároveň novým začiatkom, ktorý je v jeho prípade novou životnou kapitolou so svojou manželkou Zuzkou.

Hashtag Slovakfolkore

“Naše logo symbolizuje prepájanie našich tradícií s modernou dobou. Podarilo sa nám vytvoriť slovenský vyšívaný ornament, ktorý zobrazuje aj dnešný internetový svet: hashtag. Zároveň tento ornament zobrazuje viacero menších motívov, ktoré vytvárajú krížiky, kruhy, kvietky atď. Ale všetky sú spojené do jedného útvaru. Týmto poukazuje na rozmanitosť nášho jedinečného folklóru, ” hovorí Zuzana.

Zuzka je aj vo folklóre žena činu. V roku 2017 spolu so sesternicami založila známu značku Slovakfolklore. V tom čase žila v Prahe a napriek tomu, že organizovali slovenské ľudové veselice - “folklórní mejdlá” - stále jej niečo chýbalo.

Tak sa rozhodla pripravovať si každodennú dávku slovenského folklóru sama. A podeliť sa s ňou s každým, kto si ju rád naservíruje k rannej alebo poobednej šálke kávy pri browsovaní sociálnymi sieťami.

Pravidlom “keď chceš, aby bolo niečo spravené, sprav si to sama,” sa dievčatá z tímu Slovakfolklore riadili aj pri ďalšom projekte. Keď zahraničným kamarátom a známym chceli ukázať niečo zo Slovenska, boli odkázané na samostatné videá o prírodných a kultúrnych krásach a osobitne im museli predstavovať folklór. To bolo zdĺhavé, momentum zájmu sa strácalo.

Akčné dievčence si vyhrnuli rukávce, rozhodili siete a na svete je video projekt Show me Slovakia by Slovakfolklore, kde sú v pútavých kombináciách aj folklórne, aj prírodné a kultúrne krásy Slovenska spolu v jednom.

Nech sa páči, môžete použiť, keď budete

predstavovať Slovensko niekomu zo zahraničia.

(Celé video nájdete na youtube kanáli Slovakfolklore.)

Žeby predsa…

… nakoniec vznikol živý súčasný folklór aj v Ľupči? Borákovci tu začínajú svoj manželský život. Na svoje doterajšie folklórne skúsenosti určite nejakým spôsobom nadviažu.

Vedia si predstaviť aj pravidelné folklórne stretnutia s deťmi a dospelými tu v Ľupči.

Tak také sme tu ešte nemali. Držíme palce***!***

Andrea Lencse Brndiarová
foto Martin Sprušanský
a archív manželov Borákovcov

SPOMIENKA NA MAJSTRA PETRA SOKOLA

28. februára 2021 sme sa rozlúčili s našim občanom Petrom Sokolom. Kto to bol? Pre mnohých, hlavne mladších, to bol starší pán stávajúci pri dolnom kostolíku, ktorý sem tam niekomu zakýval. S dovolením by som rád o ňom napísal niečo viac.

„Peter, ako to máme spraviť?“

Bol rok 1974 keď sa naše cesty stretli prvýkrát. Všetci Ľupčania, ktorí sa vtedy lyžovali, začínali lyžovačku u uja Sokola, aby nám namontoval viazance na lyže. Nech bolo viazanie akéhokoľvek typu, on ho nielenže namotal, ale aj bezpečnostne nastavil. Vedel to nielen ako remeselník, ale aj ako skvelý lyžiar. V roku 1976 sa naše cesty stretli opäť. V Národnom podniku Pamiatkostav pracovalo vtedy približne 15 stolárov a ja som bol pridelený za učňa práve majstrovi Petrovi Sokolovi.

Dostal som možnosť vedľa neho remeselne rásť. V tejto dielni boli všetci stolári remeselne zruční a samostatní, ale nikto sa nevyrovnal Petrovi Sokolovi. Zložité, komplikované práce robil vždy len Sokol.

Hoci bola medzi jednotlivými partiami rivalita, predsa len často prišli za ním kolegovia s otázkou: „Peter, ako to máme spraviť?“ On si síce nikdy neodpustil nejakú štipľavú pozná-močku napríklad: „Kde si sa učil?“, ale vždy poradil. S odstupom času musím uznať, že aj to bola forma učenia. Zvláštne, mal absolvované len turčianske dvojročné učilište, ale aj tak to bol profesor s citom pre výber dreva a konštrukčného opracovania.

Mimoriadny majster

Nebol puntičkár, ale mimoriadny stolár. Nie je možné vymenovať všetky stolárske práce. Spomeniem teda aspoň jednu. Keď čitateľ - myslím hlavne na rodinu Petra Sokola - bude listovať v knihách o slovenských hradoch a zámkoch, nájde tam aj hlavné honosné sídlo Thonetovcov (najväčších a najslávnejších výrobcov ohýbaných stoličiek) - neogotický kaštieľ Veľké Uherce. Fasádne okná na celom kaštieli vyrábal práve Peter Sokol.

V živote nás ovplyvňujú rôzne okolnosti. Najviac nás však ovplyvňujú ľudia. Peter Sokol ovplyvnil aj môj život, hlavne svojou rozhodnosťou. Píšem to ako svedectvo našej 18-ročnej spolupráce na rôznych postoch aj ako prejav úcty a vďaky.

Je divná doba. Mal som túžbu toto vyjadriť – Peter, pri Tvojom hrobe - povedať Tvojej rodine, že s ňou cítim a prežívam smútok. Možno podobné pocity prežívali aj Tvoji bývalí spolupracovníci. Ďakujem aspoň tejto možnosti tlmočiť spolupatričnosť smútku s Tvojimi blízkymi a Tebe ešte raz za všetko dobré ďakujem.

Majster pán Peter Sokol,
odpočívaj v pokoji.

Ján Kráľ

Neogotický kaštieľ Thonetovcov

PRIROVNÁVAJÚ HO K SLOVENSKÉMU CHESTERTONOVI. ZOMREL JÚLIUS RYBÁK

Slovákom otvoril dvere k dielam Pavla Straussa i ruských básnikov. Kultúrny dialóg viedol aj s maliarkou Máriou Medveckou.

Vo veku nedožitých 88 rokov zomrel 29. januára 2021 významný slovenský rusista, prekladateľ a spoluzakladateľ Spolku priateľov Pavla Straussa Július Rybák.

Alebo ináč, slovami tých, ktorí ho poznali: do večnosti bol povolaný „čistý človek“ (František Mikloško), „kritik na vlne empatie“ (Jozef Mlacek), „slovenský Chesterton“ (Jozef Leščinský).

Po zádušných svätých omšiach slávených v Kostole Nanebovzatia Panny Márie v Gelnici, kde prežil veľkú časť svojho života, a v Kostole svätého Matúša v rodnej Partizánskej Ľupči bol v kruhu najbližšej rodiny pochovaný na miestnom cintoríne.

Výpisky, zápisky, reflexie

Július Rybák sa narodil 4. februára 1933. Po gymnaziálnych štúdiách v Liptovskom Mikuláši absolvoval štúdium ruského jazyka a literatúry v Bratislave. Po sobáši so svojou životnou láskou z liptovskomikulášskeho gymnázia Vierou Rückschlossovou sa presťahovali do Gelnice, kde ako čerství absolventi učiteľstva a medicíny dostali umiestenku.

Po piatich rokoch pôsobenia na mieste stredoškolského profesora sa Július Rybák v roku 1963 stáva odborným asistentom na Katedre ruského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove.

V tom istom roku na tamojšiu katedru slovenského jazyka a literatúry nastupuje Jozef Mlacek, významný slovenský lingvista, spolupútnik ďalších osobností, akými sú Ján Sabol, Stanislav Rakús či už zosnulý Imrich Vaško.

Jozef Mlacek dodnes spomína, ako ho počas prvej návštevy u Rybákovcov ohúrila mohutná knižnica. „Julo si zo všetkého robil výpisky, zápisky, poznámky, no nie obyčajné, ale komentované, najmä ak ho čosi vnútorne veľmi zasiahlo. Bol takým kritikom na vlne empatie,“ núka stručnú charakteristiku profesor Mlacek.

Rovnaká spomienka napadá aj bývalému disidentovi a politikovi Františkovi Miklošovi. „Veľmi rád som čítal jeho denníkové záznamy, reflexie, v ktorých bolo vidieť jeho vzdelanosť, kultúrny nadhľad, schopnosť prepájať svetovú, ruskú a slovenskú literárnu scénu. Zo všetkého bolo cítiť, akým bol čistým človekom,“ hovorí Mikloško.

S Júliusom Rybákom o sebe vedeli dlho, no osobne sa spoznali až v roku 2009 pri predstavení prvých troch dielov zobraných spisov Pavla Straussa, lekára, mysliteľa a konvertitu zo židovstva na katolicizmus. Nikto podľa Mikloška neurobil pre šírenie Straussovho duchovného posolstva toľko ako práve Július Rybák. Básnik Daniel Hevier ho označil priamo za „apoštola Pavla Straussa“.

Strauss, Prišvin, Medvecká

Pre problémy s komunistickým režimom v čase normalizácie musel Rybák opustiť vysokoškolskú pôdu, a tak istý čas pracoval v lesnom závode v Margecanoch a učil na základnej škole v Gelni-

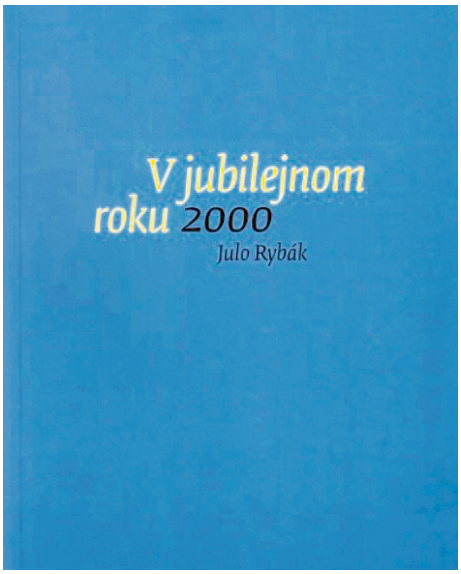

ci. Jedným z jeho žiakov bol aj Július mladší, jeden z jeho dvoch synov.
Neskôr opäť dostal povolenie učiť na vysokej škole, ale až v Banskej Bystrici. Keď sa po troch rokoch vrátil na východ, tentokrát už však na Katedru cudzích jazykov UPJŠ v Košiciach, začalo sa jeho vedecky najplodnejšie obdobie. Venuje sa výskumu v oblasti ruskej filológie, prekladá z ruskej literatúry, kde ho obzvlášť priťahuje dielo Michaila M. Prišvina, a popri Straussovi vstupuje do kultúrneho dialógu aj s významnou maliarkou Máriou Medveckou.
Práve ruskí básnici, Strauss a Medvecká sú hlavnými aktérmi a subjektmi uvažovania v rámci jeho celoživotného diela. A to nielen vo forme viacerých knižných diel, ale aj v odborných textoch, úvahách a esejach publikovaných v časopise pre kresťanskú kultúru Verbum, ktorý v roku 1946 založili Janko Silan, Jozef Kútnik Šmálov, Ján Švec Slavkovian, Ladislav Hanus či Anton Harčar.
Po páde totality sa do obnovy časopisu pod Harčarovou taktovkou zapojil aj samotný Rybák. V tomto kruhu sa v prvej polovici 90. Rokov spoznal s katolíckym kňazom Jozefom Leščinským. „Každý národ má svojho Chestertona, osobnosť so širokým katolíckym srdcom, a odvážim sa povedať, že tým slovenským je Július Rybák. A hoci pre mnohých ostal neznámym, v slovenskom kontexte by som neváhal postaviť ho do jedného radu s takými esami katolicizmu, ako boli Hanus, Strauss, Neuwirth a kardinál Korec. Všetci títo mali zvláštne všeobjímajúce uchopenie reality, prorocké videnie sveta, nevnucovali sa verejnej pozornosti, no keď sa človek s nimi stretol, vedel, že hovorí s mystikmi," uvažuje profesor Leščinský, ktorý dlhé roky pôsobil ako šéfredaktor Verbumu. S Júliusom Rybákom v redakčnej rade.

Osobná spomienka na záver
Keď som v roku 2004 ešte ako vysokoškolský študent publikoval vo Verbume príspevok nazvaný Vášeň ako antropologický problém, profesor Rybák mi zaslal svoj preklad Prišvinovej básnickej zbierky Skoro každá láska sa začína rajom... Takto ma poctil ešte niekoľkokrát.

K útlej knihe pripojil aj rukou napísaný list – vyznanie zo svojej tridsaťročnej fascinácie týmto poetom, „ktorého životný ‚experiment' má z hľadiska budúcich perspektív neoceniteľnú hodnotu".
Zároveň ma vyzval, aby som sa popri Prišvinovi začítal aj do diela filozofa Vladimira S. Solovjova. Trafil do čierneho – práve o ňom som v tom čase začínal písať diplomovú prácu.
Na záver svojho listu dodal: „Je zvláštne, že sa k Vám obraciam cez polstoročnú vekovú bariéru – alebo je naozaj pravda, že duch je večne mladý!"
Áno, pán profesor: duch je večne mladý, ba čo viac, je večne živý! Ale to vy sám predsa dobre viete.
Odpočívajte v pokoji!

Imrich Gazda (postoj.sk)

Čriepky zo spomienok kňaza a básnika Pavla Ondríka

Ako nežný dotyk, ako najláskavejšie pohladenie, ktoré preniká a následne mení celý tvoj život, sa v našej blízkosti čas od času taký človek zjavuje. Pre mňa je tým človekom Július Rybák...
(...)
Neviem spočítať tie dni v jeho pracovni či na vychádzkach do okolitej prírody. Rozhovory o ničom a zároveň o všetkom. Tie nové svety a ich krása, ukrytá povedzme v „ruskej duši"; v románoch Dostojevského, vo veršoch Jesenina, v úvahách Solovjova a, samozrejme, v „obyčajnom živote" Prišvina... Okamihy vytrženia nad jednoduchosťou a zároveň závratnosťou Hviezdoslava... Chvíle, keď s bázňou, ba až so synovskou úctivosťou mi po malých kúskoch dával ochutnávať Pavla Straussa... A ja som pochopil, ako chutí krása! Ba viac... Ja som tú krásu začal vidieť... V ňom samom...
(...)
Pre Julka Rybáka bol život na zemi ako nevyhnutnosť, ktorú treba prijať a podľa svojich možností a schopností ním kráčať. Jeho vnútro však bolo naplnené nehasnúcou túžbou po skutočnom a večnom šťastí a po takej istej láske. Nohami stál pevne na zemi, ale rukami sa mocne držal neba!
(...)
Východná kresťanská tradícia pozná pojem „starci". Sú to duchovní otcovia – nie preto, že sú starí – ale že sú obdarení mimoriadnymi duchovnými darmi. Julko Rybák je v tomto zmysle pre mňa skutočným starcom. Dúfam, že z mojej strany to nebude trúfalosť, keď poviem, že som jeho duchovným synom...

SLÁVNY UČENEC MATEJ BEL O NEMECKEJ ĽUPČI

Kysucké múzeum vydáva v dvojjazyčnej slovensko-latinskej verzii opisy všetkých uhorských stolíc od Mateja Bela. Teraz prišiel rad aj na stolicu liptovskú.
V časti venovanej Južnému slúžnovskému okresu píše o jedinom mestečku Nemeckej Ľupči. Rozprávanie Mateja Bela je zaujímavé aj pre nás, ktorí si ho s odstupom staročí prečítame.

Slávny očovský rodák (1684-1749) patrí k najvýznamnejším učencom slovenských i uhorských dejín. Vyslúžil si prívlastok Veľká ozdoba Uhorska.
Najvýznamnejšiu Belovu prácu reprezentujú slávne Vedomosti (Historicko-zemepisné vedomosti o súvekom Uhorsku), obsahujúce historické a geografické opisy všetkých 48 stolíc vtedajšieho Uhorska. Z nich sa celkovo 19 úplne alebo čiastočne rozprestieralo na území dnešného Slovenska.
Časť venovaná Liptovskej stolici predstavuje originálne, cenné a doposiaľ nepublikované poznatky z histórie a etnológie nášho regiónu. Pozornosti Mateja Bela a jeho spolupracovníkov neunikli pohoria a vrchy, vodná sieť, lesy, bane, minerálne pramene a prírodné zaujímavosti.
Vedomosti nám približujú dobové národnostné pomery, zvyky a obyčaje, odev a mnohé iné poznatky zo života ľudu. Mnohé z týchto informácií sa pritom nezachovali v žiadnom inom prameni. Belovo dielo má aj dnes po 300 rokoch neoceniteľný význam pre bádateľov.

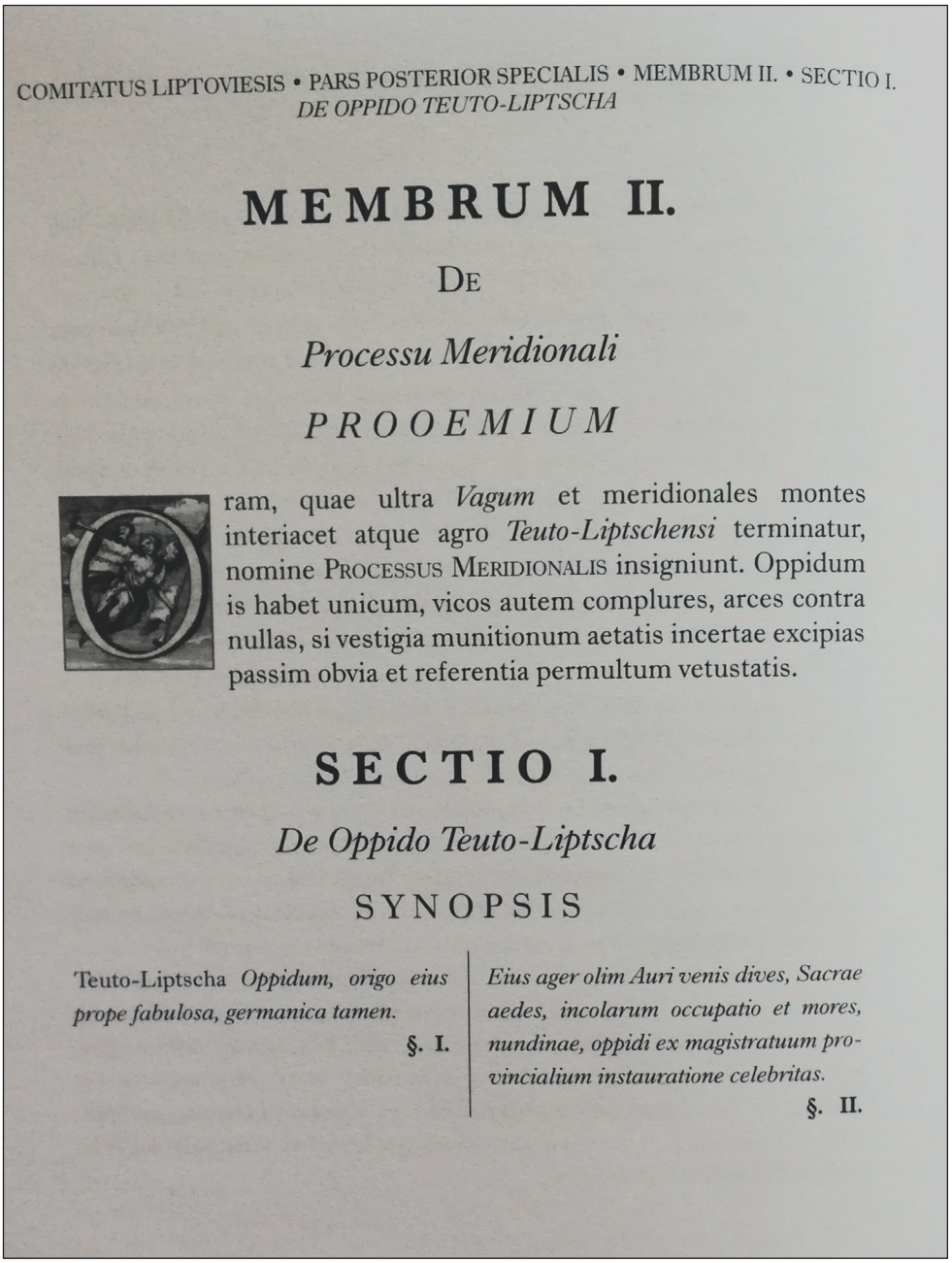

COMITATUS LIPTOVIESIS • PARS POSTERIOR SPECIALIS • MEMBRUM II. • SECTIO I.
DE OPPIDO TEUTO-LIPTSCHA

MEMBRUM II.

De

Processu Meridionali

PROOEMIUM

Oram, quae ultra *Vagum* et meridionales montes interiacet atque agro *Teuto-Liptschensi* terminatur, nomine Processus Meridionalis insigniunt. Oppidum is habet unicum, vicos autem complures, arces contra nullas, si vestigia munitionum aetatis incertae excipias passim obvia et referentia permultum vetustatis.

SECTIO I.

De Oppido Teuto-Liptscha

SYNOPSIS

Teuto-Liptscha *Oppidum, origo eius prope fabulosa, germanica tamen.* §. I.

Eius ager olim Auri venis dives, Sacrae aedes, incolarum occupatio et mores, nundinae, oppidi ex magistratuum provincialium instauratione celebritas. §. II.

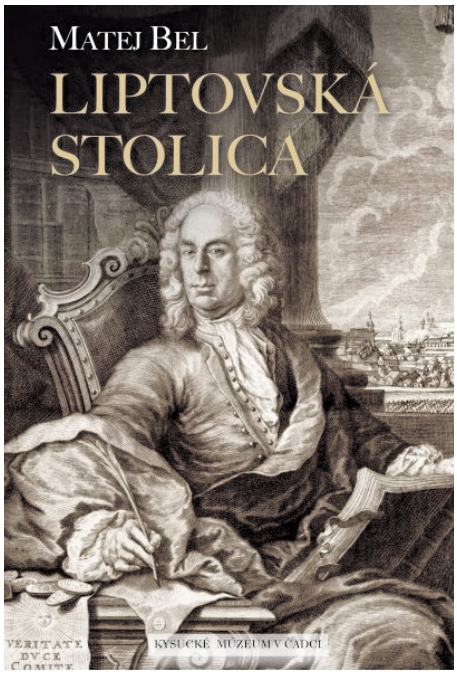

Matej Bel, Liptovská stolica, stať I., mestečko Nemecká Ľupča

§. 1.
Mestečko Nemecká Ľupča. Teuto-Liptscha sa po maďarsky nazýva Nemet-Liptsche, po nemecky Teutsch Liptsch a po slovensky Nemecká Ľupča.
Priam bájny pôvod. Pomerne veľké mestečko za svoj vznik vďačí Germánom, či už starým, ktorí sa volali Teutóni alebo tým z mladších čias, ktorí sem boli pozvaní, aby spracovávali kovy. Rozvaliny baní a banských zariadení na každom kroku poukazujú na to, že to bolo už v dávnych dobách hutnícke mestečko. Leží vo vzdialenosti dve uhorské míle na juhovýchod od Liptovského Mikuláša. Ako sa uvádza, bolo pôvodne vybudované na južnom brehu Váhu, ak veríme Bonfinimu, ako význačné a riadne mesto, a neskôr prenesené tam, kde leží dnes. Na základe údajov v rukopisnej knihe Bonbardi tvrdí, že Ľupča vznikla nasledovne. Išli tadiaľto obchodníci z Lipska na trh do Prešova. Keď náhodou napájali kone pri húšťave, ktorú obyvateľstvo nazýva hvozdec, všimli si, že potôčik, ktorý pramienok opisoval, naplavuje zlatý piesok. Potom sa na základe vášnivej debaty o bohatstve kraja rozhodli, že toto je miesto, kde z priazne osudu nájdu šťastie. Iní pridávajú, že miesto dostalo meno Lipsko, akoby bolo lipskou osadou, z čoho potom v slovenčine vzniklo Lipša alebo Lipča. Nechcem tejto ľudovej mienke protirečiť, ale väčšia časť tohto rozprávania sa podobá skôr na rozprávku.
Pôvod je v skutočnosti nemecký. Vyššie sme uviedli, že za svoj vznik vďačí Nemcom, ktorí sem zo starostlivosti kráľov boli povolaní a nepriazňou osudu buď celkom vymizli alebo prijali zvyky aj spôsob života Slovákov a celkom s nimi splynuli.

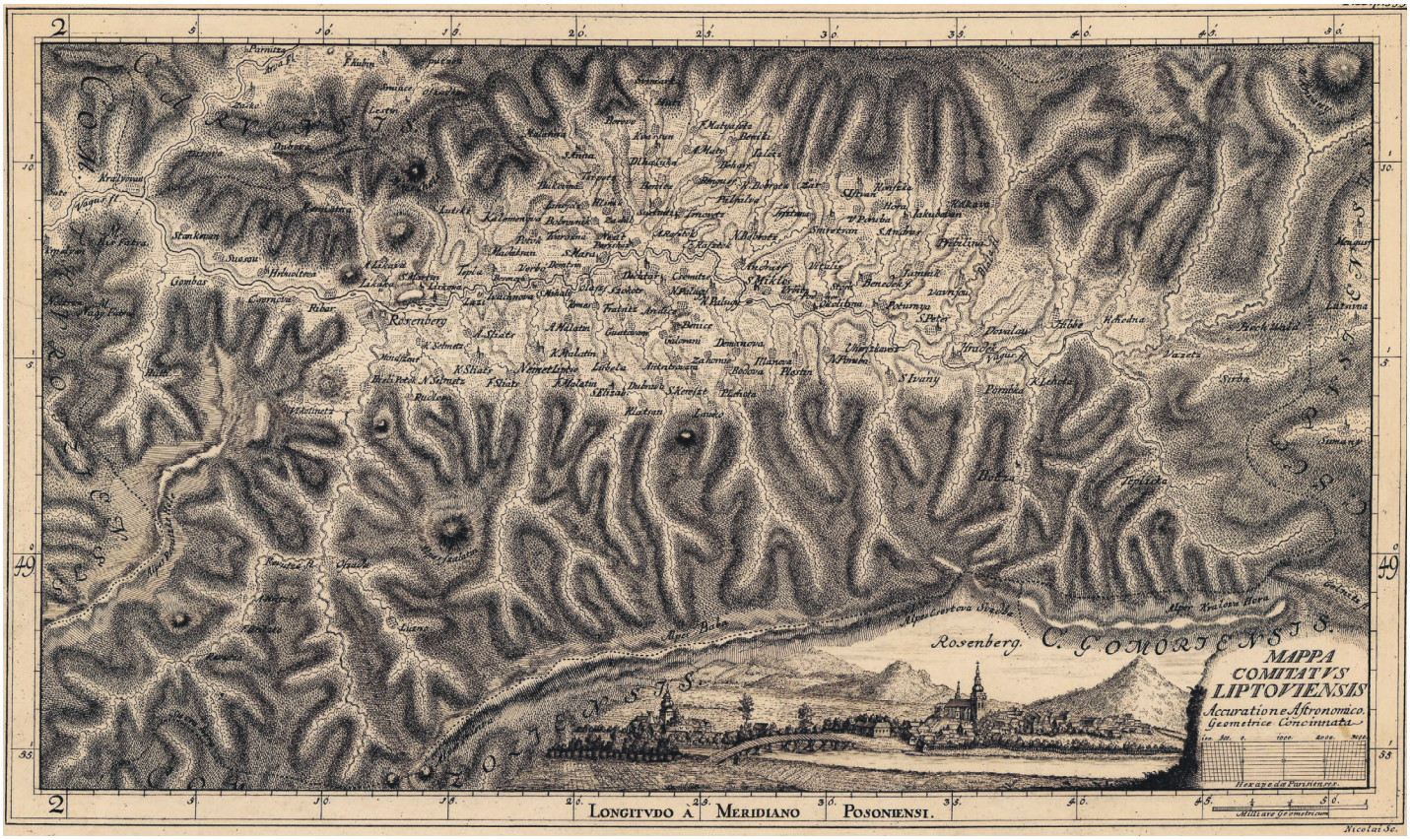

§. 2.

Chotár kedysi bohatý na zlaté žily. Je však isté, že ľupčiansky chotár bol výnimočne bohatý na zlaté a strieborné žily. Hutníctvo po ich vyčerpaní celkom zmizlo, ak neberieme do úvahy antimón, ktorý sa ťaží dodnes.

Kostol. V mestečku sú dva kostoly, z ktorých väčší stojí na námestí, je známy pre svoju značne vysokú a štíhlu vežu a pomenovaný podľa svätého Matúša apoštola. Naproti tomu menší je zasvätený blahoslavenej Panne Márii Sedembolestnej a nachádza sa na konci mestečka. V jeho márnici majú mŕtvolu, ktorá je neporušená ako múmia a vztýčená v rohu, aby ju zvedavci mohli vidieť. Počas svojho života sa ten človek údajne volal Hanón a za to, že sa previnil krivou prísahou, si privodil takýto trest, že jeho telo sa nemôže rozpadnúť a stratiť. Zaiste o tých, čo dnes krivo prisahajú, sa medzi Ľupčanmi povie, že tak robia na spôsob Hanóna. Tam má pôvod príslovie krivo prisahá ako Hanón. V roku 1644, na začiatku rákociovských nepokojov cisárske vojsko ktoré tadiaľto tiahlo do Košíc, vyplienilo mesto a neušetrilo ani kostoly.

Zamestnanie obyvateľstva. V riečke, ktorá preteká mestečkom, žijú pstruhy a mugily. Jeho výhoda pre obyvateľstvo spočíva v tom, že po ňom zvážajú z pomerne vzdialených hôr drevo, ktoré napokon bez zdržania posielajú ďalej na Váh. Popri tom sa všade snažia zbavovať drevín polia, ktoré majú vzhľadom na povahu kraja úrodné a rozsiahle, preto ich aj zodpovedne obrábajú. Iní sa činia v garbiarskych dielňach, preto je ľupčianska koža taká kvalitná a ide skvele na odbyt.

Zvyky. Treba predovšetkým spomenúť to, že veno nastávajúcim mladomanželom podľa starého zákona obce nemôže prevýšiť hodnotu štyroch strieborných mincí, ktoré sa volajú florény.

Trhy. Týždenné trhy sa konajú v sobotu, ročné na sviatky svätého Pavla, Juraja, Jána, Matúša a Tomáša.

Sláva mestečka pochádzajúce z obnovovania krajinských úradov. Ak treba obnoviť krajinské úrady, pospolitosť urodzených sa zvykne schádzať tu. Predtým mávalo v Ľupči svoje zhromaždenie aj bratstvo plebánov, o ktorom sme sa zmienili vyššie. Napokon mestečko je možno pripísať do likavského panstva, sú v ňom však aj niekoľké šľachtické sídla zvané kúrie, ktoré už v minulosti získali kráľovské privilégiá.

Matej Bel, Liptovská stolica, preložil Jozef Kordoš, Kysucké múzeum 2019 spracoval Ľubomír Jaško

V ČASE MILOSTI A BEZ FALOŠNÝCH ISTÔT

Korona. Každý deň o nej počúvame. Každý deň sa jej snažíme vyhnúť. Každý deň bojujeme s ňou a jej dôsledkami.
Pandémia nám zobrala tak veľa - istotu, radosť a pokoj. Zmrazuje vzťahy, oberá nás o lásku, šťastie, slobodu, berie nám dych, zdravie, ukracuje nám zo života. A berie nám aj to najdrahšie čo sme mali, tých, ktorých sme milovali a ktorí milovali nás.

Jóbov príbeh

Pandémia ovplyvnila prácu, službu a život i nášho cirkevného zboru. *„Nahý som vyšiel zo života matky a nahý sa tam navrátim; Hospodin dal, Hospodin vzal, nech je požehnané meno Hospodinovo.“* Význam týchto slov z Písma sme si počas pandémie mohli viac ako inokedy uvedomovať.

Tieto slová vyriekol kedysi dávno jeden z najväčších trpiteľov ľudských dejín: Jób. Napriek tomu, že ho v Biblii máme predstaveného ako zbožného, bezúhonného, úprimného, verného, priam dokonalého človeka, stíha ho jedna krutá rana za druhou.

Rany nasledovali bezprostredne po sebe tak, že nemal ani kedy prehovoriť alebo niečo urobiť. Prišiel o všetok svoj majetok, dokonca i o celú rodinu. Zostala pri ňom len manželka, ktorá mu po tom všetkom radila: *„Rúhaj sa Bohu a zomri!“* (Jób 2, 9b)

O Jóbovi sa však z Božieho Slova dozvedáme, že pri tom všetkom *„nezhrešil a nespáchal nič urážlivé proti Bohu.“* (Jób 1, 22). Vo svojej bolesti klesá k zemi a klania sa Bohu, keď vyznáva: *„Hospodin dal, Hospodin vzal, nech je požehnané meno Hospodinovo.“*

Hospodin zostáva naďalej pre Jóba i v utrpení a bolestnom kríži zvrchovaným Pánom a Darcom všetkého. Čo človek má, má len z Jeho milosti a čo On dal, to má právo si opäť vziať. Človek prichádza na svet nahý, neprináša si nič so sebou a rovnako si so sebou nič neodnesie.

Jóbovi to bolo jasné. Zmyslom a cieľom jeho života bol Hospodin a viera v Neho. Bolo mu jasné, že život smrťou nekončí, a preto môže Hospodina smelo vyznávať a dobrorečiť Jeho menu.

Nič okrem Boha nie je samozrejmé

Aj my sme mnoho stratili. Okrem našich blízkych, ktorých sme vyprevadili, stratili sme slobodu pohybu a stratili sme aj svoje istoty.

Doba pred pandémiou bola z mnohých pohľadov dobou rúhavou. Človek a ľudstvo si myslelo, že je pánom všetkého. Mnoho vecí sme aj my robili na úkor našich blížnych i na úkor samotného Hospodina.

Pandémia nás zastavila a vzala nám falošnú

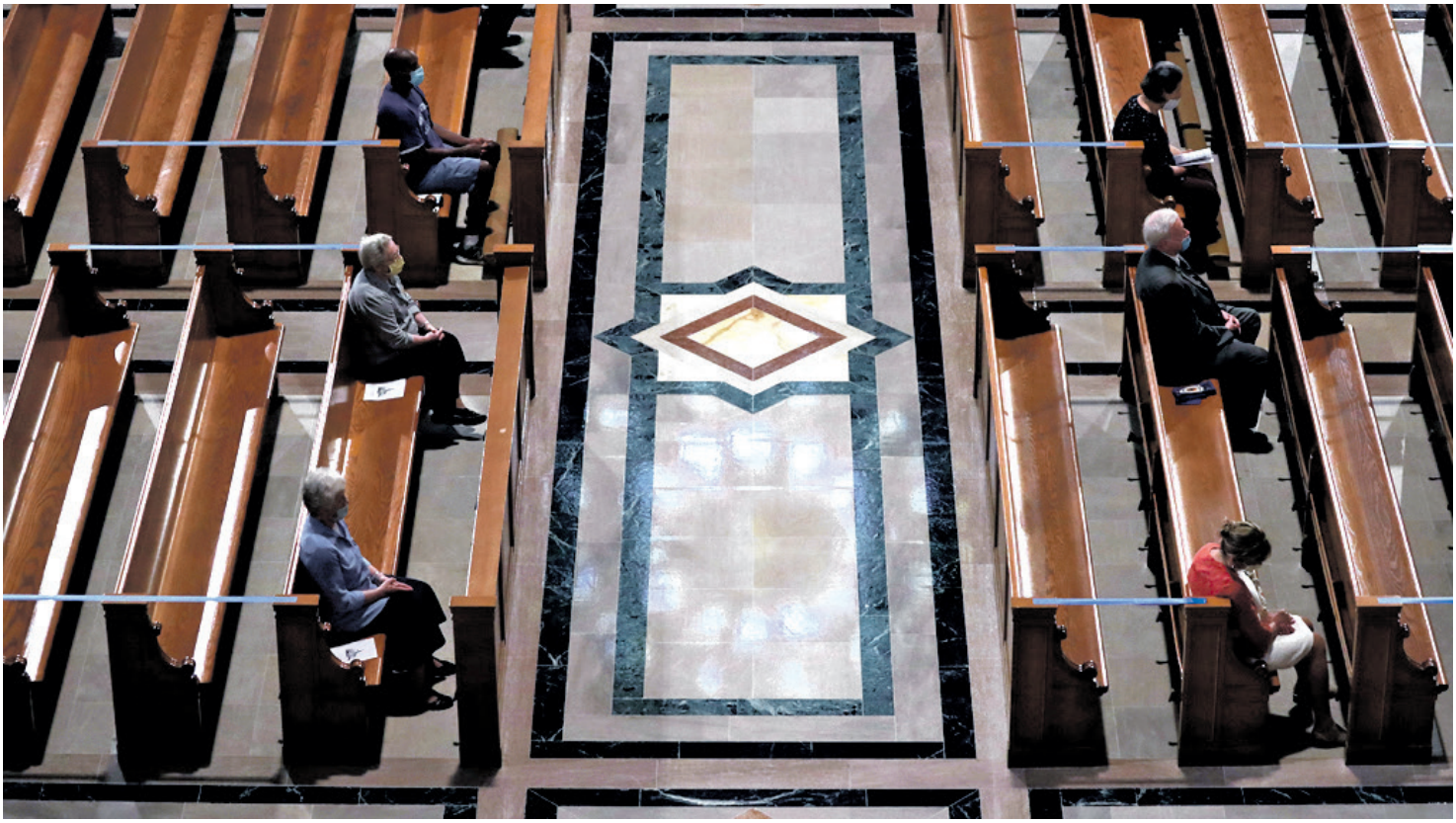

istotu samozrejmosti. Nič okrem Pána Boha v tomto svete nie je samozrejmé! Začali sme si uvedomovať, že nie je samozrejme ísť v nedeľu do kostola. Nie je také jednoduché vycestovať a navštíviť rodičov, súrodencov, deti a vnúčatá. Nie je samozrejme dostať sa k lekárovi, na operáciu, či rehabilitáciu. Nie je samozrejme žiť ako predtým a mať všetko, na čo sme boli zvyknutí.

Služba „taxi-farár“: pomoc zborového farára pri registrácii, odvoze a doprovode na očkovanie

Otázka dnes znie: Čo nám Hospodin dal a čo nám Hospodin vzal? Biblický príbeh o Jóbovi nám má čo povedať . Ako sme na tento svet prišli, tak z neho odísť kedykoľvek môžeme (musíme).

Zanecháme tu všetko: majetok, prácu, vzdelanie, pohodlie, rodinu, priateľov... A odídeme takí, akí sme: so svojou povahou, viac či menej hriešnou dušou, veriacim či neveriacim, zatvrdnutým či milujúcim srdcom.

Jóbov príbeh nás vedie k zmiereniu sa so smrťou, lebo tej sme sa počas korony nevyhli ani my (ako cirkevný zbor, krajina, svet a ľudstvo). Božie Slovo nás učí, že nech by prišla kedykoľvek, za akýchkoľvek okolností alebo hocijakým spôsobom. ide len o podriadenie sa Božej vôli. Každodenne predsa prosíme: *„Buď vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na zemi.“*

A nie je pre nás posledným slovom. Pre veriacich ľudí je bránou k novému a večnému životu v Božej blízkosti.

Tento život tu na zemi - život nás všetkých veriacich ľudí a členov cirkevného zboru má byť prípravou na stretnutie s Pánom Bohom vo večnosti. Tento časný život má byť súčasne odrazom – „reklamou“ toho čo nás raz čaká tam v Božej blízkosti.

Staňme sa reklamou Božieho kráľovstva

A preto, milovaní moji, využívajme všetky možnosti, ktoré nám Pán Boh ponúka. Vážme si každé Služby Božie, každé stretnutie pri Božom Slove, každú nedeľu a sviatok ako obrovský dar, keď môžeme byť v Božej blízkosti a zároveň spolu ako jedna rodina.

Využívajme tento čas múdro a zmysluplne. Využime ho predovšetkým na budovanie Božieho kráľovstva tu na zemi. Miestom pre stavbu a budovanie je aj v našom starobylom ľupčianskom cirkevnom zbore, ktorý potrebuje každú ruku k budovaniu dobrého diela a natáčaniu tej najlepšej „reklamy“ pre Božie kráľovstvo.

Je nám to všetko jasné? Je zmyslom nášho života Pán Boh a cieľom Božie kráľovstvo? Ak áno, vďaka Bohu! Potom môžeme s úprimnou radosťou zvolať: *„Nech je požehnané meno Hospodinovo.“*

Ak nie, potom: *„Hľadajte Hospodina, kým sa dáva nájsť, vzývajte Ho, kým je blízko! Nech bezbožný opustí svoju cestu a muž neprávosti svoje myšlienky a nech sa obráti k Hospodinovi, aby sa zmiloval nad ním, k nášmu Bohu, lebo On hojne odpúšťa.“* (Iz 55, 6n) On odpúšťa. Je pripravený vždy odpustiť. Otvára svoju náruč, aby v nej ukryl každého, kto to potrebuje a kto o to stojí.

Nech je aj čas po prekonaní pandémie časom správne využitých možností a času Božej milosti. Aby naša práca a služba na Pánovej vinici bola oslavou Božieho mena a mohla byť lákavou reklamou pre všetkých blúdiacich, hľadajúcich, smädných a hladných po novom živote, odpustení, prijatí a živote s Ježišom Kristom.

Jeho láska nekončí, čas milosti nám stále trvá. *„Hospodin dal, Hospodin vzal, nech je požehnané meno Hospodinovo.“*

Ján Molčan,
zborový farár

CESTA K OTCOVI

Raz Ježiš hovoril učeníkom o nebi: „Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa. V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?! Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja. A cestu, kam idem, poznáte.“ Tomáš mu povedal: „Pane, nevieme, kam ideš. Akože môžeme poznať cestu?!“ Ježiš mu odpovedal: „Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa.“ Jn 14,1-6

Život ako cesta

Ľudský život sa často pripodobňuje ceste. Žiť nie je nič iné ako pohybovať sa. Aj náš kresťanský život je cestou, je pohybom. Nejedná sa o pohyb z miesta na miesto, ale o činnosť nášho ducha. Cieľom tohto pohybu pre nás je večný domov u Nebeského Otca.
Ježiš často hovoril o chápaní života ako o ceste, i sám seba označil za cestu k Otcovi. Inokedy hovoril o putovaní po ceste spásy ako o kráčaní po úzkej a tŕnistej ceste, ktorá vedie do života a o tom, že je málo tých ktorí ju nachádzajú a po nej idú.
Kristus uistil všetkých, že on je sám tou cestou, po ktorej treba ísť domov k Otcovi. Do neba nie je možné prísť inokade ako cez Krista.
Zároveň dodal, že je aj pravdou. Treba to rozumieť tak, že jeho učenie, jeho slovo je svetlom pre naše „nohy“ a naše srdce, bez ktorého by sme nevládali ísť po ceste.

Poznať dobro

Svätý Augustín povedal, že „do neba sa nejde nohami, ale láskou.“ Ježiš je cestou aj v tom zmysle, že nám ukazuje svojimi prikázaniami, najmä prikázaním lásky, smer do večného domova.
Je pravdou, lebo nám dáva poznať dobro, ktorého konaním uskutočňujeme lásku a robíme „kroky“ na tejto ceste.
Je aj životom putujúcich, lebo je aj pomocníkom na našej púti k nebeskému Otcovi. Dáva nám svoju pomáhajúcu milosť, aby sme vládali robiť dobro, konať lásku, robiť „kroky“ po ceste spásy.
Kristus sa zároveň označil aj za cieľ našej púte do neba, keď povedal „Ja som …život.“ Ako človek je pre nás cestou k Bohu, ako Boh je aj cieľom tejto cesty.

Pokrm na ceste

Eucharistia je tajomstvom skutočnej prítomnosti Krista medzi nami. V nej je Kristus prítomný ako naša „cesta, pravda a život.“ Práve slávením a prijímaním Eucharistie sa najdokonalejším spôsobom uskutočňuje pre nás Kristova služba cesty, pravdy a života. Eucharistia je naozaj našou cestou k nebeskému Otcovi. Nemožno dôjsť k Otcovi a obchádzať Eucharistiu.
Ježišove slová „Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa“ Jn 14,6 sú obsahovo identické s jeho výrokom: „Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa.“ Jn 6,53-57

Bližšie k nebu

V Eucharistii nás Ježiš usmerňuje na nebo. Každé jej slávenie nás utvrdzuje vo viere, že naša vlasť je v nebesiach, že sme tu pútnikmi, že sme na ceste k Otcovi. V Eucharistii nám Kristus posilňuje nádej na spásu a roznecuje túžbu po Bohu. Jej slávením stále intenzívnejšie „očakávame splnenie blaženej nádeje a príchod nášho Spasiteľa, Ježiša Krista.“ (Embolizmus)
Eucharistia vždy viac roznecuje našu lásku k Bohu a posilňuje nás v láske k bratom a sestrám, a tak nás približuje k nebu. Každým slávením Eucharistie sa nám stáva spása bližšou a istejšou. Eucharistiou sa najlepšie pripravujeme na život, ktorý nás čaká v nebi.
Všetci, čo uverili, že Kristus je cestou k Bohu, by nemali zabudnúť, že táto cesta je schodná a dostupná pre všetkých iba v Eucharistii. Ona je tou veľkou „diaľnicou“, ktorou pútnici isto a bezpečne prídu domov k Otcovi.

Ondrej Švančara

OPRAVA STRECHY NA VEŽI FARSKÉHO KOSTOLA

Posledné dva májové týždne sa realizovala oprava strechy vonkajšieho medeného plášťa na veži kostola.

Jednalo sa o výmenu uvoľnených a vypadnutých klincov za vruty, zacínovanie dier po klincoch a ukotvenie uvoľnených medených plechov, ktoré boli kotvené týmto klincovaním.
Časom došlo k ich vypadnutiu až v pomere 25% - 30%. Táto oprava bola nevyhnutným krokom k dokončeniu opráv na veži.
Oprava opláštenia bola realizovaná odbornou firmou, ktorá ma oprávnenie na výškové práce - súkromnou firmou pána Ľubomíra Dobríka.
Touto cestou ďakujeme obecnému zastupiteľstvu Partizánskej Ľupče za dotáciu 5.000 eur na dofinancovanie opravy veže kostola. V ďalších mesiacoch je naplánovaná renovácia elektrického vedenia vo veži kostola.

NOVÉ SRDCE PRE MALÝ ZVON

Posledný májový deň bolo namontované nové srdce pre malý zvon, aby správne zvonil. Nové srdce a jeho montáž urobila Zvonárska dielňa Albína Iváka zo Sliačov.

Do budúcna bude potrebné vymeniť starý pohon oboch zvonov za lineárne motory, čo je najlepší spôsob pre dobré zvonenie oboch zvonov.

PRVÉ SVÄTÉ PRIJÍMANIE

Prvú júnovú nedeľu sme slávili slávnosť prvého svätého prijímania detí 4. ročníka, ktoré pre pandémiu minulého roku slávnosť svätého prijímania nemali. Pri svätej omši o 10.30 hod. pristúpilo k sviatosti Eucharistie prvý krát trinásť detí - tri dievčatá a desať chlapcov. O týždeň neskôr 13. júna sa slávila ďalšia slávnosť svätého prijímania. K sviatosti prvý krát pristúpilo deväťnásť detí - dvanásť dievčat a sedem chlapcov.

„MEDIC(Y)NA“ 2021

Nie, nie je to omyl. To slovo je naschvál napísané s „hrúbkou“. Akosi ten Ypsilon teraz symbolizuje dianie v oblasti zdravotníctva.
Ypsilon je ako cesta, ktorá dospeje k dvom ramenám a človek si musí vybrať jednu z nich a po nej ísť. A už nikdy nezistí, čo by sa stalo, keby išiel tým ramenom druhým. A „covid“ doba tých Ypsilonov strká dosť a dosť.

K očkovaniu

V ambulanciách sa stretávame so stovkami otázok na rôzne „covid“ témy. O niektorých som písal už minule, teraz sa objavili nové. Treba povedať, že situácia sa aj vďaka neskutočnému informačnému šumu, ale aj vďaka naozaj seriózne zbieraným informáciám, mení doslova každý deň.

Asi najčastejšie sú otázky o očkovaní. Či očkovať vôbec, prípadne akou látkou, či môže byť tá či oná nebezpečná a či je vhodné očkovať pri niektorých diagnózach.
Vo všeobecnosti by som chcel zhrnúť: z medicínskeho hľadiska prakticky niet závažnejšej kontraindikácie k očkovaniu. Pokiaľ človek akútne neprekonáva nejaké ochorenie.
Aj otázka výberu očkovacej látky sa mení. Ukazuje sa, že niektoré „menej bezpečné“ môžu mať z hľadiska tvorby protilátok väčší efekt ako tie druhé. Ale to je ešte - ako mnohé iné poznatky z Covid19 diagnózy - veľmi málo preskúmané.
Vo všeobecnosti sa podľa našich skúseností zdá, že v tejto „rozšírenej“ vlne očkovania pribudlo ťažších priebehov po očkovaní. Ale môže to byť spôsobené aj väčším množstvom zaočkovaných. Drvivá väčšina ťažkostí vymizne do pár dní. Objavujú sa aj hlášky o neskorších komplikáciách očkovania.
Keďže medicína nepozná 100%, nie sú tieto veci vylúčené. Ťažko sa však bude dokazovať príčinná súvislosť, či tieto ťažkosti nastali po očkovaní. Rovnako, ako sa bude ťažko dokazovať, či niektoré ťažkosti nastali v súvislosti s prekonaným ochorením alebo by sa objavili aj tak.

Beh na dlhé trate

V tejto súvislosti sa objavuje pojem „postcovid syndróm“. Určite je to nozologická jednotka, ktorá zaznamená ešte búrlivý vývoj a pod ktorú sa bude môcť schovať kadečo. U niektorých vecí sa už dnes vie s veľkou pravdepodobnosťou, čo tento vírus môže napáchať v tele, a niektoré bude ešte treba preskúmať.

Tým sa dostávame aj k ďalšej otázke, ktorou sú teraz zdravotníci bombardovaní. Očkovať, či neočkovať? Nejdem tu rozoberať všetky tie mediálne, aj skutočné boje medzi bigotnými anti- a pro-vakcinátormi. Každý si háji svoju pravdu tým radikálnejšie, čím viac stojí na kraji tejto pomyselnej úsečky.
Asi netreba byť veľkým odborníkom, aby si človek dal dokopy, že to, čo ľudstvo očakávalo pred rokom, vyzerá trochu inak. Väčšina ľudí spájala očkovanie s čarovným prútikom, ktorým keď sa švihne, bude zase všetko tak, ako pred Vianocami 2019. Ale nestalo sa.
Ukazuje sa, že boj s touto diagnózou bude behom na dlhšie trate. Na druhej strane tradičná medicína nevymyslela strategicky na posilnenie obranychopnosti organizmu nič iné ako očkovanie. Nakoľko dokáže človek vybojovať boj s ochorením na základe prirodzene získanej imunity je tiež predmetom skúmania až empiricky zbieraných poznatkov.
Osobne nezatracujem žiadny postup. Z toho, čo dennodenne môžem odsledovať je jasné, že Covid19 sa chová veľmi rôznorodo, nepredvídateľne, s množstvom bizarných priebehov, akoby bez pravidiel. Od najľahších prejavov, až po tie s tragickým koncom.
A tak ako môže prekvapiť „ohrozeného seniora“, (čo sa mimochodom veľmi nespomína) môže prekvapiť aj mladého športovca. Ako môže ochorieť nezaočkovaný, môže ochorieť aj človek po dvoch vakcínach.
Otázku, ktorú som dal na začiatku tohto odstavca, si však aj tak musí každý zodpovedať sám. A vybrať sa po jednom ramene písmena „Y“ , aby už nikdy nezistil, čo by sa stalo, keby urobil inak.

Protilátky a papierové protivnosti

Chcel by som však napísať, že v čase, kedy píšem tieto riadky, je tých kovid a pokovid stavov v našich ambulanciách skutočne podstatne menej. Vysokopravdepodobne je to výsledok pôsobenia všetkých horespomínaných faktorov. V dôsledku toho sa pomyselná kolektívna imunita určite nejako formuje.
Chcem ešte pripomenúť otázku vyšetrenia protilátok, ktorou sme tiež často dotazovaní. Zdravotné poisťovne tento výkon preplácajú len vo veľmi výnimočných prípadoch. Je to poisťovňou nehradený výkon. Záujemca si ho musí zaplatiť sám, ale ja osobne každému vysvetľujem, že sa jedná o zbytočne vyhodené peniaze.
Hladina protilátok je len momentálny údaj, ktorý objektívne nevyhodnotí, či je to dosť, či málo a hlavne nepovie, či sa už dotyčný môže cítiť bezpečne. A už vôbec nezaručí, že neochorie znovu. Tento údaj vlastne nemá žiadny dopad na fungovanie človeka.
V súvislosti s kovidom sa nám objavilo aj množstvo nových administratívnych povinností, ktorými nás naši mocipáni zaťažujú so striedavou intenzitou. Najčastejšie je to „potvrdenie o prekonaní ochorenia“. Ešte stále platí, že by na to mala stačiť sms o pozitívnom teste.
Ale keďže sme na Slovensku a máme tu množstvo lokálnych náčelníkov a direktorov, ktorí si tvoria vlastné pravidlá, stretávame sa aj požiadavkou vlastniť takýto glejt v papierovej podobe. Vystavíme, ale nie sme schopní posielať to elektronicky.
Mnohé iné veci ale elektronicky zvládame spoločne veľmi dobre. Je fajn, že za rok fungovania našej mailovej adresy už 1/4 z vás využíva túto formu komunikácie. Myslím, že až na výnimky, k obojstrannej spokojnosti.

Čo záverom? Nuž vyberte si to správne rameno na Ypsilone.

MUDr. Jaroslav Janíček

Školská záhrada môže byť s pomocou dobrého počasia skvelým miestom pre stretnutia pri joge

PRÍRODA POTEŠÍ OKO I DUŠU A POMÔŽE TELU

Darmošlapi odolávali „hnusobe“ tak ako všetci. Niektorí úspešnejšie, iní bez šance na únik pred touto novotou. Dúfame, že následky budú minimálne. Každý kto bol momentálne zdravý a testovaný unikal do prírody. Samozrejme s rešpektovaním opatrení, ktoré boli stanovené v príslušnom časovom úseku.

Od Štefana po Tri Krále

Kalendár tradičných akcií býval koncom roka bohatý. Štefanský výstup na Malý Salatín bol trochu iný ako po ostatné roky - nebol totiž organizovaný. Malé skupinky turistov aj tak stúpali na jeho vrchol. Bolo to ozaj „ iné“.
Ľudia sa síce pri sebe pristavili, ale držali sa na dištanc. Aj tradičný pohárik pri stretnutí sa udial podľa epidemiologických pravidiel - všetci mali svoj. Bolo však vidieť, že sa každý potešil, keď videl suseda z iného okresu. Ináč na Malý Salatín sa dá dostať z dvoch okresov. Niekedy je to výhoda, keď môžete vidieť známych spoza hraníc.
Aby sa naši členovia na Silvestra vyhli kontaktu s turistami, ktorí vystúpili na preplnený Veľký Choč, tak sa vybrali na Ostré nad obcou Švošov. Bol to dobrý tip na nenáročný výstup pred oslavou konca roka.
Traja králi chceli, ale kvôli opatreniam nemohli spolu vystúpiť na Prednú Maguru. Predsa len jeden vyšiel aj v tradičnom kostýme. Keďže v ten deň bolo pekné počasie, cestou stretol veľa malých skupiniek. Boli to miestni darmošlapi, dobrovoľní hasiči a turisti z okolitých obcí. Poprial im tradične všetko dobré a príjemne unavení išiel každý po svojom.

Skialp aj bežky

Členovia nášho klubu majú šťastie, že sa nachádzajú v okrese, ktorý je turistický raj. Vysoké Tatry a Nízke Tatry spolu s podhorím ponúkajú veľa možností na rôzne pohybové aktivity.
Milovníci skialpu si prišli na svoje. Zima bola dlhá a snehu dosť. A tak si vždy našli čas na krátky výšlap alebo cez víkend na dlhší výlet.
Magurka, Babky, Chopok, Chabenec a iné trasy - po vyšlapaní sa dajú krásne zlyžovať. Budú vyznávačov tohto druhu adrenalínu vždy lákať .
Aj bežkári mali na výber. Nová trasa na magurskom Zlatom chodníku stála za to. Boli sme i na Čertovických tratiach s pekným výhľadom, Kokavských lúkach, Žiarskej doline. Tichá dolina na Podbanskom je pekná aj na bežkách.
Tomuto spôsobu lyžovania sa niektorí venujú dlhodobo. Iný oprášil bežky po dlhej dobe a sú aj začiatočníci, ktorých to chytilo.
V predjarnom a jarnom období sa do kurzu zase dostávajú nohy a bicykle. Výstupy na Salatín, Choč, Poludnicu, Liptovský Starhrad a iné vrchy sú únikom do prírody.

Za čistú dolinu a rozkvitnutý kraj

Členovia klubu tradične čistili Ľupčiansku dolinu od odpadkov. Keďže nás bolo dosť, po vyzbieraní odpadkov v doline sme „nadplán“ vyčistili aj úsek ku Blatníku. Pomohla nám aj obec s materiálom a autom. Členovia KST Darmošlap si takto spolu so starostom obce uctili Deň Zeme. Majme v úcte prírodu a prostredie okolo seba.
Máj sme začali na „Brdárke“ v okrese Rožňava. Kto ešte nevidel rozkvitnutých

viac ako 4000 stromov (z toho okolo 3000 čerešní), nech sa tam ide o rok pozrieť. Keď sme tam boli, vystúpili sme aj na Veľký Radzim (911 m nad morom). Odtiaľ sú krásne výhľady na zakvitnuté stromy v údolí. Ozaj, že vraj nikto sa tam chodí pod tie čerešne aj bozkávať...

Cesty sú už suché, a tak sa bicyklom začalo presúvať čoraz viac darmošľapov. Veríme, že vodiči áut budú k nám ohľaduplní.

Posledný výlet bol bicyklom okolo vodného diela Žilina. Aj na tejto trase je veľa miest, kde sa oplatí zastaviť.

Zoznam najbližších akcií je zverejnený v kalendári akcií KST Liptova alebo na našej fb stránke KST Darmošlap.

Dúfame, že teraz, keď sa opatrenia uvoľňujú, sa spolu s vami stretneme na spoločných akciách.

Stanislav Sekan

ROZHÝBAŤ SA S OSTATNÝMI NA ČERSTVOM VZDUCHU

To sa konečne podarilo v slnečnú nedeľu 6. Júna 2021. Klub Nadšencov amatérskej cyklistiky Ružomberok dorazil na svoj 38. ročník svojej putovnej akcie Bicykluje cela rodina do Partizánskej Ľupče.

Väčšina z nich - ako inak - dorazila na bicykli. Akciu organizujú v rôznych kútoch Liptova vždy na prvú júlovú nedeľu, čím spoja oslavu Dňa detí (1.6.) a Deň bicyklov (3.6.).

Táto akcia členom klubu dáva možnosť spoznať svoj kraj. A všetkým, ktorých navštívia, odovzdávajú odkaz, že sa treba hýbať bez ohľadu na vek s celou rodinou. Bicykel je na to ideálny.

Táto akcia bola súčasne jednou z prvou uskutočnenou po uvoľnení pandemických opatrení. O to viac lákala a signalizovala návrat k normálnemu životu.

Na ľupčianskom námestí pripravili cyklistické aj necyklistické súťaže pre deti aj dospelých. Za účasť bol každý odmenený milým a užitočným darčekom.

Obecný úrad sa postaral o občerstvenie. Účastníci mohli využiť aj otvorenú vežu Kostola sv. Matúša so sprievodkyňou a pokochať sa krásami našej obce i celého kraja.

Andrea Lencse Brndiarová

UVÍTALI SME NOVÝCH OBČANOV

Darovať život je najväčším poslaním. Postarať sa o tento život je zase najväčšou zodpovednosťou. A vychovať z tohto malého, ešte nemohúceho človiečika skutočne človeka, to je najväčším úspechom rodičov.

Deväť občanov, ktorí sa narodili v roku 2020 a tri detičky, ktoré sa narodili ešte koncom roka 2019 starosta privítal koncom mája tohto roku v kancelárii svojho úradu.
Symbolickým spôsom boli privítané tieto deti: Miroslav Anjel, Oliver Mojš, Matúš Balážec, Maximilián Marton, Marek Garaj, Oliver Fliega, Markus Čumpelík, Matej Janči, Andrej Gašparec, Richard Kandera, Ema Havlanová, Viktor Szatmári.
Z epidemiologických dôvodov nebolo možné uskutočniť slávnostné uvítanie. Preto zvolil formu individuálneho stretnutia rodičov narodených detí, ktorí postupne prišli vykonať slávnostný zápis do pamätnej knihy.
Starosta im osobne zablahoželal k významnej udalosti. Poprial im veľa zdravia, trpezlivosti a vytrvalosti pri výchove svojich ratolestí. Rodičom dieťatka venoval nákupnú poukážku v hodnote 100 eur a spomienkovú knižku.
Spolu si zaželajme, nech deti rastú pre radosť rodičov, celej rodiny, našej obce i celej spoločnosti, aby z nich vyrástli statoční a schopní ľudia s čistým a otvoreným srdcom.

Renáta Antolová

Darček pre malého spoluobčana Markusa Čumpelíka. Na fotke šťastná maminka Katarína

Maminka Mária so svojim synčekom Mirkom Anjelom

Marek Garaj s maminkou Denisou

Matko Janči so svojou mamičkou Kristínou pri pamätnom zápise

Matúško Balážec so svojimi rodičmi Ladislavom a Zuzanou

Oliverko Fliega so svojimi rodičmi

Rodinka Szatmáriovcov so svojimi synmi, starším Erikom a mladším Viktorkom

Šťastná maminka Zuzana si prevzala darček pre svojho synčeka Oliverka Mojša

Šťastní rodičia Havlanovci so svojou dcérkou Emkou

Šťastný otecko Andrej Gašparec pri podpise pamätného zápis svojho synčeka Andrejka

Šťastný otecko Dominik Marton sa pýši synčekom Maximiliánom

Šťastný otecko Martin prevzal darček pre synčeka Richarda

Z MATRIKY (JANUÁR - JÚN 2021)

NARODILI SA NÁM:

Viktor Szatmári,
Michaela Grílusová
Ella Marková,
Timea Stehurová, Alexandra Gondová

SVOJE ÁNO POVEDALI:

Martina Čumpelík – Katarína Pavellová
Tomáš Líška – Patrícia Gašková
Marek Čuboň – Lucia Ošková
Michal Peterec – Viktoriia Sholudko
Erik Adamčiak – Simona Schwandtnerová
Juraj Fliega – Patrícia Ždanská
Patrik Morava – Simona Ošková
Ing. Tomáš Šimko – Ing. Jana Kováčová
Radoslav Stehura – Mária Tkáčiková
Martin Pida – Alžbeta Danajová

ROZLÚČILI SME SA KONIEC ROKA 2020 - 06/2021:

Mária Durná 88 r.,
Gizela Húsková 97 r.,
Peter Rybák 53 r., Magdaléna Michníková 70 r,
Jozefa Dubovská 83 r., Helena Fričová 88 r.,
Helena Halamová 84 r., Viera Repová 65 r.,
Peter Sokol 78 r., Mariana Kráľová 75 r.,
Ľudevít Hollý 65 r., Anna Zimániová 86 r.,
Elena Husarčíková 88 r., Jozef Bolibruch 71 r.
Rodina Husarčíková touto cestou vyslovuje úprimné poďakovanie všetkým, ktorí prišli zmierniť žiaľ a zúčastnili sa poslednej rozlúčky ich drahej, zosnulej pani Eleny Husarčíkovej.

JEDNOTA DÔCHODCOV, SZTP BLAHOŽELÁ:

Jednota dôchodcov, SZTP v Partizánskej Ľupči blahoželá svojim členom, ktorí sa v tomto roku dožili významného životného jubilea. Oslávencom prajú veľa zdravia, radosti a životného optimizmu:
Iveta Adamčiková 60 r., Mária Čižmová 60 r.,
Dušan Bartánus 65 r., Božena Kohútová 70 r.,
Oľga Hošalová 75 r., Katarína Bellová 75 r.,
Mgr. Zlatica Chalupková 80 r., Tibor Joób 80 r.

ZO SZPB GRATULUJE:

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov gratuluje svojim členom: Mgr. Zlatica Chalupková 80 r., Ján Kráľ 60 r., Anna Potkanová 90 r., Elena Vieriková 80 r., Božena Kohútová 70 r.

ZO SZPB SA LÚČI:

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov sa lúči s Ľudevítom Hollým 65 r. a Vierou Repovou 65 r. Rodinám pozostalých vyslovujú hlbokú a úprimnú sústrasť.

ĽUPČASOPIS. Vydáva Obecný úrad Partizánska Ľupča, 032 15, periodicita: polročne, tel.: 044/5570755, email: ou@partizanskalupca.com, web: IČO vydavateľa: 00316556, povolené: OÚ Liptovský Mikuláš č. 1/1995, evidenčné číslo: EV 3947/09, ISSN 2644-710X, redakčná rada: Mgr. Ľubomír Jaško, Bc. Ladislav Balážec, Renáta Antolová, Mgr. Anna Ganobjaková, Ing. Miroslav Migaľa, Andrea Bndiarová Lencse, autor titulnej fotografie: Martin Sprušanský, grafická úprava: Mgr. Stanislav Krakovský, tlač: Preset, Liptovský Michal 13, tel: 0918631813. Zostavitelia nezodpovedajú za obsah a úroveň článkov. Náklad 600 kusov. Dátum vydania periodickej tlače: 06/2021. Uzávierka nasledujúceho čísla 30. 11. 2021.

OBJEKTÍVOM MARTINA SPRUŠANSKÉHO

PREBÚDZANIE A DOZRIEVANIE